

oms

magazine voor senioren

NUMMER 11 | NOVEMBER 2021

Reportage
**KBO Someren-Heide
beheert buurttuin:
'Tuinieren verbindt jong
en oud'**

— GEZONDHEID —

**Zorgkantoor
ondersteunt bij
zoektocht naar
langdurige zorg**

— REPORTAGE —

**Smullen van
vers roomijs:
Seniorenvereniging
Budel bezoekt
ijsboerderij**

— INTERVIEW —

**Dick Wittenberg
schreef boek over
nalatenschap: 'Een
laatste kans om een
ouder beter te leren
kennen'**

Interview
**Ton Verlind:
'Wij Nederlanders
zijn wegekijkers'**

advertentie

Phonak Audéo™ Paradise

Niets klinkt als het geluid van Paradise

Wilt u de nieuwste digitale hoortechniek? De zeer complete Phonak Paradise hoortoestellen laten u het wonder van geluid herontdekken. Deze nieuwste generatie is het summum van hoortechniek door de uitmuntende geluidsprestaties, groot gebruiksgemak en unieke samenwerking met smartphone, tablet en TV.

Directe verbinding
alle merken
smartphones,
TV en meer.

Gepersonaliseerde
ruisonderdrukking

Briljant spraakverstaan

Oplaadbaar

Helder natuurlijk geluid

Maak kennis met Phonak Paradise voor een ongeëvenaarde hooroplossing. Bestel de gratis uitgebreide brochure op www.phonakparadise.nl. Daarbij ontvangt u ook een lijst van verkooppunten in uw omgeving.

A Sonova brand

PHONAK
life is on

JAARGANG 11 NR. 11 - 2021

Ons is een uitgave van KBO-Brabant en wordt 11 keer per jaar bezorgd bij de 125.000 leden. Op www.kbo-brabant.nl kunt u de *Ons* laten voorlezen. ISSN 2211-5277

REDACTIE KBO-BRABANT

Jacqueline Cuppers, Truus Noij, Wilma Schrover

REDACTIEADRES

Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch
(073) 644 40 66, ons@kbo-brabant.nl

CONCEPT EN REALISATIE

www.mooimag.com, Pauline Mulder (mooi mag.),
Susanne Mullenders (mooi mag.), Marike Ooms

VORMGEVING

Grafisch bureau Brust, Remco Brust,
Michelle Uit de Weerd - Leemkuil, Ilse Vesters

ADVERTENTIES

SGNM, Richard Onnes,
06 15 62 29 53, richard@sgnm.nl

KBO-Brabant draagt op geen enkele wijze
verantwoordelijkheid voor advertenties/bijsluiters in *Ons*.

DRUK EN AFWERKING

Habo DaCosta

LIDMAATSCHAP

Indien u een lidmaatschap bij de KBO in Brabant wilt aangaan of opzeggen, dan kunt u terecht bij het secretariaat van uw lokale KBO-Afdeling. U vindt de adresgegevens op www.kbo-brabant.nl
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder KBO-Brabant daar vooraf van in kennis te stellen. Het toesturen van foto's en teksten impliceert toestemming tot publicatie in *Ons*. Toegestuurde foto's en teksten worden niet automatisch geplaatst.

www.kbo-brabant.nl

www.facebook.com/kbobrabant

[@kbo_brabant](https://www.instagram.com/@kbo_brabant)

Weer een rapport!

Geroutineerd nam Hugo de Jonge recent weer een dik rapport in ontvangst. Bepaald niet het eerste rapport dat hij als minister aangeboden kreeg en dat gaat over senioren en zorg. Dit keer was het een lijvig rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, de WRR, een van de belangrijkste adviesorganen van onze regering. Titel: *Kiezen voor houdbare zorg*. Op drie gebieden staat de toekomst van onze zorg op het spel, aldus dit rapport.

Op de eerste plaats de financiële houdbaarheid. Mede als gevolg van de dubbele vergrijzing (het aantal senioren neemt toe en leeft langer) nemen ook de zorgkosten toe. We betalen nu voor alle zorg jaarlijks ongeveer €100 miljard. Als we niet bijsturen, groeit dat naar bijna €300 miljard, een bedrag dat in de buurt komt van onze totale rijksbegroting.

Op de tweede plaats wijst het rapport op een nog klemmender probleem: de beschikbaarheid van 'handjes' in de zorg. Werkt nu van alle werkende Nederlanders één op de zeven in de zorg, in de toekomst zou dat naar één op de drie moeten gaan. 'De personele houdbaarheid is de meest acute en meest knellende dimensie van de houdbaarheid van de zorg', aldus het WRR-rapport. En dat merken we nu al. IC-bedden staan leeg omdat er niet genoeg verpleegkundig personeel is, cliënten die uitbehandeld zijn in het ziekenhuis kunnen niet naar huis omdat de thuiszorg aan haar grenzen zit, verpleeghuizen kunnen alleen nog een plekje vinden als de familie bereid is een handje te helpen.

Ten slotte gaat het rapport diepgaand in op de vraag hoe we in onze samenleving draagvlak kunnen vinden voor onvermijdelijke keuzes. En draagvlak vinden voor keuzes is geen vanzelfsprekendheid, zo hebben we tijdens de coronacrisis wel gezien. Burgers moeten voorbereid worden op schaarste in de zorg en meegenomen worden in de keuzes die daarom nodig zijn, aldus de onderzoekers. En dan word ik een beetje wantrouwig. Want ook de toekomst van een ander stelsel staat ter discussie, namelijk ons pensioenstelsel. Daar mogen de direct belanghebbenden hooguit meedenken in klankbordgroepen

maar worden nog steeds geweerd van de tafels waar de knopen worden doorgehakt. Zo creëer je geen draagvlak bij de groep die er het meeste mee te maken krijgt: de senioren. Niet over ons, maar mét ons dus!

Leo Bisschops, voorzitter

De kracht van zacht

Niet voor niets de meest verkochte waterontharder van Nederland

Nederland houdt van zacht. En dus van Aquacell.

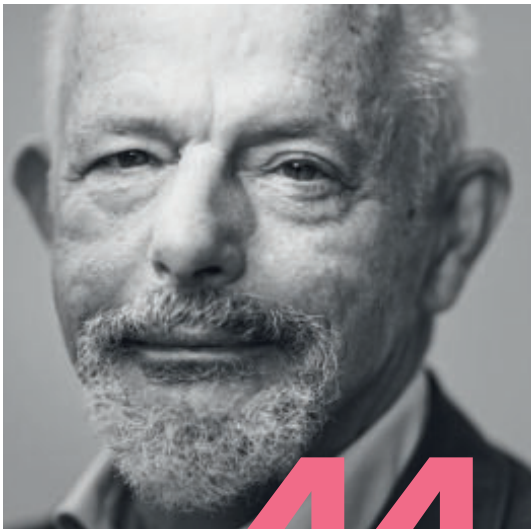
Niet voor niets de meest verkochte waterontharder van Nederland. AquaCell is de enige waterontharder met twee samenwerkende cellen, waardoor u gegarandeerd bent van 24 uur per dag, 100% kalkvrij water.

Dat betekent een kalkvrije badkamer, goed werkende apparaten en extra smaakvol drinkwater. Hij werkt autonoom, zonder stroom. En ook zo slim; door zijn kleine en compacte vormgeving past hij overal. Ontdek alle krachtige voordelen van AquaCell op AquaCell.nl.

100% kalkvrij water

AQUACELL
de kracht van zacht

Zelf de kracht van zacht ervaren? Vraag een proefplaatsing aan op aquacell.nl

44

MENSEN

10/ *Ton Verlind* 'We hebben ingewikkelde problemen onder het tapijt geschoven en dat doen we nog steeds'

44/ *Dick Wittenberg*: 'Mensen hebben relaties met andere mensen, maar óók met spullen'

LEVEN

20/ *De buurttuin van KBO Someren-Heide*: 'Een grote meerwaarde voor het hele dorp'

26/ *De Ethiopische Nurita Feysia* leeft in armoede met steun van kinderen en Oud in Afrika

50/ *Datingfraude*: 'Wees alert als iemand alleen digitaal contact wil'

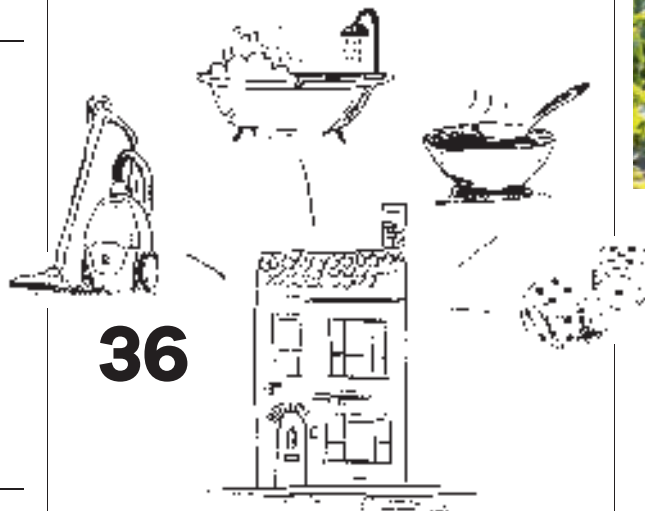
56/ *Seniorenvereniging Budel* bezoekt ijs- en zuivelboerderij: de bolletjes ijs worden gemaakt van verse melk van eigen koeien

ONS BELANG

16/ *Project Klavertje Vier*: hoe bereik je KBO-leden die niet actief deelnemen?

36/ *Langdurige zorg nodig?* Het zorgkantoor adviseert u bij de vele keuzes waar u voor staat

49/ *Voetjes van de vloer tijdens Grijs gedraaid*: negen sociale concerten voor senioren

36

34

26

20

ELKE MAAND

- 06/** Schrijf ons!
- 09/** Fotoalbum
- 25/** Ledenvoordeel
- 33/** Onsje geluk
- 34/** Ons kloppend hart
- 40/** Ontspanning
- 60/** Juridische helpdesk
- 63/** Op zoek
- 65/** Puzzel

Verhalen, brieven en berichten
die ons bezighouden

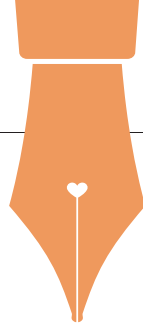

Voltooid...?

*Op mijn traject vallen de
piketpaaltjes om
Onhandig geschuifel maakt
dagen morsig
Stoelzittingen vangen gekreun
Terwijl de lege batterij het
geluid verspert
loop ik het schurende leven
en kijk ik naar de einder
waar de verdiende strepen vervalen*

*Bewegend naar verwijdering
verwordt mystiek realisme
vervliegen de dromen
verrijzen zoete herinneringen
brabbelen woorden hun wartaal
zoeken handen naar warmte
omringen ogen meewarig
Moet ik...?*

Ria van Amelsvoort,
KBO Dommelen

doe mee!

Reageren op artikelen
in *Ons*? Stuur uw reactie
naar KBO-Brabant,
t.a.v. redactie *Ons*,
Postbus 3240, 5203 DE
's-Hertogenbosch.
Mailen kan ook:
ons@kbo-brabant.nl
Vergeet niet uw naam,
adres en woonplaats
te vermelden.

BRABANTS VOOR GEVORDERDEN!

Hoe goed
bent u thuis in het
Brabantse dialect?
Weet u bijvoorbeeld
wat onderstaande zin
betekent?

**Die het zeker
nun klap van
de molen
gehad, ofwa**

*Hij is niet goed bij
zijn hoofd*

Bezorger Piet Jansen gestopt

De heer Piet Jansen is na zeventien jaar gestopt met het bezorgen van magazine *Ons*. Elf keer per jaar bezorgde hij bij 26 KBO-Afdelingen in het oosten van Brabant de *Nestor* en de laatste elf jaar de *Ons*. Piet wordt volgend jaar tachtig en het sjouwen met de ruim 7.000 *Ons*'en wordt inmiddels wat zwaar. Wij danken Piet voor al die jaren dat hij zich vrijwillig voor KBO-Brabant en de leden heeft ingezet. We wensen hem nog vele jaren in goede gezondheid.

45

**mensen bezochten
Kom Samen Soepen,
een initiatief van KBO
Landhorst, Sociom en
Mooiland in de week van
Een tegen eenzaamheid
op 6 oktober jongstleden**

INGEZONDEN BRIEF

'Allerbeste pensioenstelsel ter wereld'

Zo wordt ons pensioenstelsel vaak genoemd. Als oud-docent pensioenrecht deel ik die mening niet; het is een halve waarheid. Ons pensioenbestel bestaat uit twee componenten: de basisverzekering AOW en het aanvullende pensioen. Dat we het beste stelsel hebben is naar mijn mening volledig toe te schrijven aan de basisverzekering en niet aan de aanvullende pensioenregelingen (allemaal verschillende, veelal moeilijk leesbare regelingen met hoge uitvoeringskosten). Onderstaand voorbeeld laat het verschil zien. Een onderwijsassistente gaat per 1 januari 2010 met pensioen. Toevalligerwijs ontvangt ze dan van het ABP precies het bedrag aan aanvullend pensioen als ze krijgt aan AOW. Beide bruto uitkeringen zijn berekend inclusief vakantietoelage:

1 januari 2010:

AOW	€1.074,94
ABP	€1.074,94
Totaal	€ 2.149,88

Op 1 januari 2021 ontvangt zij:

AOW	€1.338,39
ABP	€1.074,94
Totaal	€ 2.413,33

Haar AOW steeg met 24,5 procent, haar ABP-pensioen met 0 procent. Erger: ze moet blij zijn dat de dreigende korting nog niet heeft plaatsgevonden. En dat terwijl zij bij haar indiensttreding een wettelijk gegarandeerd welvaartsvast ABP-pensioen kreeg toegezegd. De toezegging blijkt door de privatisering van het ABP vanaf 1 januari 1996 een loze belofte. Gelukkig is niet iedereen slecht af bij het ABP. Dat geldt met name voor de bestuurders/managers bij APG, voor wie de Balkenende-norm (die wel geldt bij de AOW-uitvoerder SVB) een lage-lonennorm is. Nog beter af zijn de beleggers. In 2010, toen bovenstaande deelnemster met pensioen ging, ontvingen zij aan vaste beheerskosten € 416 miljoen en aan prestatievergoedingen € 57 miljoen. In 2020: vaste beheerskosten € 1.476 miljoen en prestatievergoedingen € 1.540 miljoen. Beste pensioenstelsel ter wereld? In ieder geval voor bestuurders/managers en beleggers ABP/APG.

Kees Kruf (Oosterhout)

Stop voor de Witte Stok

De Oogvereniging is een nieuwe campagne gestart om verkeersdeelnemers bewust te maken van de aanwezigheid van blinde en slechtziende medeweggebruikers. De nieuwe campagne luidt *Wat je ook rijdt, stop altijd*, loopt nog tot en met 12 november, en richt zich vooral op jongeren tussen de twaalf en twintig jaar. Uit onderzoek blijkt dat 40 procent van de jongere weggebruikers onvoldoende bekend is met het oversteeksignaal van de opgeheven witte stok, en met de daarbij horende voorrangregels. De oogvereniging is de patiënten- en belangenorganisatie voor alle mensen met een oogaandoening in Nederland. Meer informatie over deze vereniging vindt u op: www.oogvereniging.nl

advertentie

ONTVANG NU
tot 750,-
korting op
uw badkamer

Eigen productie
en montageteam

Ruim 10.000
douches geplaatst

Geplaatst binnen
1 dag

Goedkoopste
van de Benelux

Nature Line

Pure instapbad

NIEUW

 Zwaluw
COMFORTSANITAIR

GRATIS BROCHURE ONTVANGEN?
WWW.VeiligDOUCHEN.NL

BEL GRATIS **0800 0200 962**

**Ja, ik ontvang graag het gratis
informatiemagazine**

Naam

Straat + nr

Postcode Plaats

Telefoon ONS 25_10_21

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Zwaluw comfortsanitair
Antwoordnummer 3035 - 3860VZ Zeewolde, Nederland

* Bekijk de algemene actievoorwaarde
op onze website.

Lezers delen een foto van een memorabel moment met *Ons*

1971: Arm maar gezellig

'Hier vierden we het veertigjarig huwelijk van onze ouders. We hielden open huis en hebben alles zelf verzorgd. Mijn ouders hadden het niet breed. Vader was bijrijder op een vrachtwagen en moeder zorgde voor de vijftien kinderen. Het geloof betekende alles in ons gezin. Elk jaar kwam de pastoor op huisbezoek, en al voordat hij binnenkwam vroeg hij of er weer een kindje onderweg was. Daarom zijn we met zijn vijftienen. Mijn zus Annie is helaas al in 1967 gestorven. Haar foto is tussen de andere kinderen geplaatst. Kijk maar: bovenste rij, tweede van links. Zo waren we toch allemaal bij elkaar op deze heuglijke dag. We zijn opgegroeid in armoede. Bij de notaris, dokter en burgemeester gingen we vragen of ze iets "in overentie" hadden:

kleren, schoenen, kousen... Een ei moesten we met z'n tweeën delen. En we sliepen met vijftien kinderen in twee kamers. Onze kleding hing in een klein kamertje aan twee bezemstelen die als kapstok werden gebruikt. Ondanks de armoede was de sfeer goed. We groeiden samen op en speelden veel met elkaar. Leren deden we niet: geen van ons heeft ooit gestudeerd. Moeder kookte twee keer per dag: 's middags voor de schoolgaande kinderen, 's avonds voor de werkende gezinsleden. Ze was klein van stuk, maar had gouden handen die volop konden werken. Toen in de jaren vijftig de kinderbijslag kwam, hadden mijn ouders meer te besteden. Mijn moeder ging dan wel eens op dinsdagmiddag naar de HEMA. Rond half vijf stonden wij haar dan weer op te wachten bij de bushalte, benieuwd of ze iets voor ons had meegenomen. Met een paar sokken waren we al blij! ■

JAN VAN DE POL (1946)

is het elfde kind van Jan en Cato van de Pol uit Hilvarenbeek. Het geloof speelde een grote rol in het gezin. Zelf is Jan bijna veertig jaar beroepskoster geweest. Zijn vader - 'oude Jan' - hielp hem daarbij. Zijn moeder is drie keer op Lourdesreis geweest. 'Daar heeft ze zo'n plezier gehad en zoveel steun gekregen van de Heilige Maria... dat was geweldig!', aldus 'jonge Jan' en zijn zus Riet die ook mee was.

Uw foto?

Heeft u een bijzondere foto die u met *Ons* wilt delen? Stuur uw foto met toelichting per e-mail naar **ons@kbo-brabant.nl** of per post naar Postbus 3240 5203 DE 's-Hertogenbosch. *Ons* behoudt zich het recht voor uw reactie te bewerken en/of in te korten. De foto die u instuurt, ontvangt u uiteraard retour.

interview

TON VERLIND:

‘Journalistiek
moet bijdragen
aan evenwicht
in de samenleving’

De journalistiek kan een slangenkuil zijn: journalisten proberen elkaar af te troeven, omroepen strijden fel om zendtijd. Toch heeft Ton Verlind (71) het al vijftig jaar zeer naar z'n zin in de journalistiek, omdat goede verslaggeving kan bijdragen aan een betere samenleving. Verlind beschreef zijn loopbaan in het pas verschenen boek *Een schitterende slangenkuil*.

tekst Berber Bijma | beeld Marcel Otterspeer

Hij begon te schrijven voor zijn kinderen, maar toen collega's uit de journalistiek het lazen, zeiden ze: 'Dit stuk moderne geschiedschrijving verdient een breder publiek.' En zo ligt er nu *Een schitterende slangenkuil*, een boek over het leven en de journalistieke loopbaan van Ton Verlind. Verlind is vooral bekend als presentator van *Brandpunt*, het actualiteitenprogramma van de KRO dat tot 1995 op tv was.

Wegkijkers

Verlind wil met het boek niet alleen zijn eigen verhaal vertellen, maar ook laten zien hoe de samenleving zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. 'De verwachtingen waren hoog in de jaren zestig: alles zou beter gaan, we zouden afstand nemen van de autoritaire bestuurscultuur, de hele maatschappij zou beter worden. En nu moeten we concluderen dat die hoge

verwachtingen niet waargemaakt zijn. Er is geen dossier of je kunt er "crisis" voor zetten: crisis in de politiek, in het klimaat, op de arbeidsmarkt, op de woningmarkt, in de zorg. Het verbaast me dat we dat hebben laten gebeuren. We hebben ingewikkelde problemen onder het tapijt geschoven en dat doen we nóg. Wij Nederlanders zijn wegkijkers. We hadden toch zo genoeg van het leiderschap van Rutte een paar maanden geleden? En zie nu: hij is populairder dan ooit.'

Opwaardering van ouderen

Tot zover de sombere analyse op samenlevingsniveau. Bij individuele mensen heeft Verlind in zijn carrière juist ontzettend veel betrokkenheid gezien. Vandaar dat de boodschap van zijn boek óók is: die babyboomers zijn echt niet allemaal egoïsten. 'Waar je in omringende landen als oudere vaak wordt gewaardeerd om je kennis en ervaring, ben je in Nederland vanaf je vijftigste een mastodont die anderen alleen maar tot last is. Dat de babyboomgeneratie van alles de schuld krijgt en dat er rond ouderen een sfeer van negativisme hangt, daar word ik doodziek van. Egocentrisme is er, maar dat kun je niet toeschrijven aan een hele generatie. We hebben ook een verhaal te vertellen over onze ervaringen en de lessen die je daaruit kunt leren. Vandaar dat ik met mijn boek ook opwaardering van onze generatie nastreef.'

Vergeeten

Verlind praat graag over zijn *Brandpunt*-tijd, die toch wel de meeste charme had, ziet hij achteraf. Zijn boek staat vol met anekdotes vanachter de schermen uit die jaren, soms ontluisterend, soms hilarisch. Van een dronken minister in een live-uitzending tot een jonge verslaggever die voor nachtelijk onderzoekswerk op pad werd gestuurd en vervolgens een week >>

WIE IS TON VERLIND?

Ton Verlind (Etten-Leur, 1950) was verslaggever, presentator en eindredacteur van het KRO-actualiteitenprogramma *Brandpunt*. Later was hij hoofd informatieve programma's en mediadirecteur bij de KRO. Verlind schreef als vijftienjarige zijn eerste stukje voor de Bredase krant *De Stem*. Hij volgde bij die krant zijn vader op als verslaggever. Later werkte hij als radioverslaggever voor de TROS, waarna hij van 1979 tot 2008 bij de KRO ging werken. Sindsdien is hij zelfstandig strategisch en creatief adviseur. Op zijn 71^e is hij nog steeds heel actief. 'Ik kan niet stilzitten. Dat is misschien een afwijking.'

lang werd vergeten, tot hij zelf opbelde en in alle bescheidenheid vroeg wanneer hij weer naar huis mocht.

Ijdeltuiten

Als Verlind niet was gevraagd voor tv, was hij misschien altijd wel voor de krant of de radio blijven werken. 'Ik had die advertentie voor een *Brandpunt*-redacteur gezien. Ik werkte in die tijd als politiek verslaggever voor *AKTUA* van de TROS-radio en zat veel in Den Haag. Tv leek me maar niks. Bij de radio werkte je met een kleine club mensen, die niet van die ijdeltuiten waren als bij tv.' Maar goed, een béétje ijdeltuit bleek hij zelf toch wel te zijn, want toen eindredacteur Ad Langebent hem vroeg te solliciteren, deed hij het. 'Aanvankelijk viel het me tegen. Ik was van plan na een jaartje weer naar de radio te gaan. Maar aan het eind van dat jaar vond ik het ontzettend leuk. Tv was een medium met power, het had status. Je wás wat als je op tv kwam. Nu worden stenen naar tv-journalisten gegooid, toen werd tv gezien als een medium dat naast de mensen stond. De KRO had daarbij ook nog eens een goede naam.'

Rentmeesterschap

Je kunt op twee manieren journalistiek bedrijven, zegt Verlind. Als waarnemer die buiten de gebeurtenissen staat en alleen maar registreert en doorgeeft, óf als onderdeel van de samenleving, vanuit de wens bij te dragen aan die samenleving. 'Ik heb voor de tweede aanvliegroute gekozen. Dat paste ook goed bij de KRO, een geëngageerde omroep die een opvatting had over hoe de samenleving het best kon functioneren. De KRO stond voor een samenleving waarin bezit eerlijker

werd verdeeld en niet alles gericht was op het economisch nut voor een kleine groep. Bij die opvatting voel ik me thuis. Ik vind dat journalistiek moet bijdragen aan evenwicht in de samenleving. In Bijbelse termen: rentmeesterschap. Beheer dat wat je hebt op een zodanige manier dat iedereen er wat aan heeft.'

Achteraan aansluiten

'Waar we zéker betekenis mee hebben gehad is het programma *Brandpunt in de markt*. Daar zijn we mee begonnen in de crisis van de jaren tachtig. We hadden elke week voor de fabriekspoorten de massa's ontslagenen kunnen filmen, maar we kozen ervoor om tegenwicht te bieden aan het doemdenken. We lieten zien wat mensen bedachten om problemen in de samenleving op te lossen. Dingen die wél goed gaan. Naar die programma's is veel gekeken en achteraf is geconstateerd dat *Brandpunt in de markt* een positief effect had op het herstel van de economie. Daar zijn we zelfs voor onderscheiden.' De tijd van *Brandpunt* en *Brandpunt in de markt* levert Verlind nog altijd veel gespreksstof op. En nog altijd herkennen mensen hem op straat van die programma's - al gebeurt dat natuurlijk steeds

'Brabant laat zien hoe je de samenleving ook kunt organiseren, met burgers die hun eigen maatschappelijke problemen oplossen'

minder. 'Laatst nog stond iemand voor mij in de winkel. Hij draaide zich om en zei: "U bent Ton Verlind. Ik hoor het aan uw stem." Dat is dan toch wel leuk.' Dat er überhaupt weer mensen vóór hem staan in de winkel, is trouwens al winst. In de tijd dat hij wekelijks meerdere keren op tv was, genoot hij allerlei privileges. 'Je wordt in de winkel meteen geholpen, de gemeente is vriendelijker als je belt. Handig, maar ook een beetje gênant. Het voelt beter om weer achteraan in de rij aan te sluiten.'

Eenheidsworst

In de laatste jaren van zijn carrière zag Verlind de omroepwereld steeds meer eenheidsworst worden. 'Er was best iets voor te zeggen om Nederland 1, 2 en 3 elk een eigen kleur te geven, maar de gedwongen samenwerking tussen omroepen is verkeerd geweest. De kijker kan nu niet zeggen waar KRO-NCRV voor staat en waarin dat verschilt met AVRO-TROS. De verschillen tussen omroepen zijn steeds kleiner geworden. Het idee achter ons omroepbestel was ooit dat de verschillende opvattingen in de samenleving elk hun eigen geluid zouden krijgen op tv. Dat is niet meer zo. Zelfs nieuwe omroepen die aanvankelijk met een nieuw geluid komen - denk aan PowNed, wat je er verder ook van vindt - gaan zich al snel aanpassen aan de andere. Anders krijgen ze zendtijd op onmogelijke tijden. Het omroepbestel is stuk gemaakt.

Niet met een expliciet besluit, maar gaandeweg, met de ene na de andere reorganisatie.'

Controlesamenleving

Ook in coronatijd ziet Verlind dat terug. 'Er is kritiek mogelijk op het coronabeleid, maar alleen binnen een bepaalde bandbreedte. Als je daarbuiten valt, word je uitgesloten - en dan heb ik het echt niet alleen over wappies en complotdenkers. De groep die wordt buitengesloten, is groter dan journalisten zich realiseren. Juist daardoor zien veel mensen journalistiek en politiek als twee handen op één buik. De journalistiek is te weinig kritisch op zichzelf en op de politiek. Achtereenvolgende kabinetten hebben ervoor gezorgd dat we tussen de jaren zeventig en nu zijn veranderd van een samenleving met veel onderlinge samenhang tot een controlesamenleving, waarin iedere burger een potentiële fraudeur is. Het is begrijpelijk dat mensen zich daartegen verzetten, óók tegen de journalistiek die daar naar hun idee niet kritisch genoeg over is.'

Brabantse wortels

Om te laten zien hoe het wél moet, grijpt Verlind graag terug op zijn Brabantse wortels. 'Ik ben al vijftig jaar weg uit Brabant, dus het zou pedant zijn als ik me nog altijd een Brabander zou noemen. Maar ik kom er graag, ook omdat Brabant naar mijn idee laat zien hoe je de samenleving ook kunt organiseren: met coöperaties voor zorg en energie, waarin burgers hun eigen maatschappelijke problemen oplossen. Mijn ouders, die beiden actief waren in de vakbeweging, hebben mij altijd voorgehouden: neem verantwoordelijkheid voor de problemen die je ziet. In Brabant zie ik dat nog altijd gebeuren. Dat is een van de redenen dat ik er nog steeds heel graag kom.' ■

EEN SCHITTERENDE SLANGENKUIL

In *Een schitterende slangenkuil*, 50 jaar journalistiek beschrijft Ton Verlind zijn loopbaan bij krant, radio en vooral tv. Hij begon in 1965 als lokaal correspondenten van *Dagblad De Stem* in Breda en stopte in 2007 als mediadirecteur van de KRO. Met tal van verhalen over grote en kleine gebeurtenissen schetst hij een beeld van de ontwikkeling van journalistiek en maatschappij in die jaren.

Ton Verlind, *Een schitterende slangenkuil*, uitgeverij Tens Media BV, ISBN 9789082873894, € 24,50.

Otolift, dé meest

gekochte traplift

van Nederland

- ✓ Uw trapleuning blijft zitten
- ✓ Brede kant van de trap blijft vrij
- ✓ Niet goed = geld terug
- ✓ Huren, nieuw en tweedehands
- ✓ Slechts 48 uur levertijd

Dunste enkele
rail ter wereld!

€750,-
Korting

t/m 30-11-21

+ Gratis
5 jaar
garantie

Stuur mij een gratis brochure

Naam

Adres

Postcode/plaats

Telefoon

015MAG2021

Bel gratis **0800 - 444 777 5** of ga naar **www.otolift.nl**

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar: Otolift Trapliften, Antwoordnummer 17014, 2810 VK Bergambacht

'Ik heb nu eigenlijk een gelijkvloerse woning'

Hinke Bergsma vermaakt zich prima thuis. Haar 2 kinderen Frank en Esther, 2 kleinkinderen en 2 achterkleinkinderen komen regelmatig langs. En als ze alleen is, kijkt ze graag naar voetbalwedstrijden op de tv. Hinke wil voor geen goud verhuizen. "Ik weet dat het huis misschien wat groot is voor mij alleen, maar de plek is zo fijn."

Dat Hinke in haar eigen huis kan blijven wonen, is niet zo vanzelfsprekend. Het traplopen gaat bijvoorbeeld niet meer zo makkelijk als voorheen en het hele huis schoonmaken wordt haar ook wat veel. Hinke hoeft gelukkig niet alles in huis alleen te doen. Ze krijgt veel hulp van haar familie: "Ik doe de lichte dingen in het huishouden en de was doe ik ook altijd zelf. Maar de zware dingen doet Jessica, mijn kleindochter. Ze stofzuigt, verschoont het bed en maakt de badkamer schoon."

'Als iets niet meer gaat, dan moet je hulp hebben.'

"Tuurlijk krijg je wat gebreken als je ouder wordt. Mijn armen werken bijvoorbeeld niet meer mee. En ik kan de trap nog wel zelf opkomen, maar je moet mij niet vragen hoe. Dat gaat de ene dag beter dan de andere dag." Haar kinderen zagen in dat ze niet alles meer alleen kon: er moest iets veranderen.

Aanpassingen in huis

"Eerst zou ik naar een appartement gaan, maar als je hier zit...", vertelt Hinke terwijl ze om zich heen kijkt rond de ruime woonkamer. "Ik moet er niet aan denken dat ik in een appartement terecht kom. Daar ben ik geen type voor. Dan kom ik mijn huis uit en dan sta ik op een gang. Hier kan ik tenminste helemaal rondom het huis lopen." Om

in haar eigen huis te kunnen blijven wonen, gebruikt Hinke verschillende hulpmiddelen. "Ik ben heel realistisch. Als iets gewoon niet meer gaat, dan moet je hulp hebben." Samen met haar kinderen zocht ze naar de best passende oplossingen. Inmiddels is de badkamer voorzien van een inloopdouche, heeft ze een rollator voor buiten en is de keldervloer dichtgemaakt. De traplift is de nieuwste aanpassing. "Ik heb nu eigenlijk een gelijkvloerse woning, want ik kan met 'het liftje' naar boven."

Het goede moment

"Ik ben vreselijk blij dat ik hem heb, ik vind het heerlijk", vertelt ze over de traplift. "Ik denk dat ik hem precies op het goede moment heb gekocht. Daar moet je echt niet te lang mee wachten." Als ze meer hulp nodig heeft in de toekomst, dan regelt ze zorg aan huis. Want één ding is zeker: "Ik ga hier niet meer weg. Als er meer hulp nodig is, dan komt dat er gewoon."

De ideale oplossing

Bent u benieuwd of een traplift ook de ideale oplossing is voor uw trap? Vraag gratis een brochure aan voor meer informatie. Of maak een vrijblijvende afspraak voor een thuisadvies. U weet dan direct wat er mogelijk is.

Kijk op www.otolift.nl of bel gratis naar **0800 444 777 5**.

Gérard Mustert en Ben Loth
over project Klavertje Vier

'WE WILLEN AANDACHT HEBBEN VOOR IEDER LID'

Sommige leden van KBO-Brabant komen (vrijwel) nooit bij de activiteiten die hun Afdeling organiseert. Soms omdat ze niet willen, andere keren omdat het niet (meer) lukt. De vereniging is er voor  lle leden en moet dus ook aandacht hebben voor deze leden, is de gedachte achter het project *Klavertje Vier*. Daarbij worden bestuursleden en vrijwilligers aangesproken om vanuit een luisterende houding in gesprek te gaan. Ben Loth uit Nijmegen is betrokken vanwege zijn ervaring met 'DialogoTafelGesprekken'.

Sommige van onze leden krijgen binnen onze vereniging niet de plek die hun als lid toekomt', zegt Gérard Mustert. Hij stuurt namens het Algemeen Bestuur van KBO-Brabant het project *Klavertje Vier* aan, dat bedoeld is om juist die leden te bereiken die niet of nauwelijks (meer) deelnemen aan de activiteiten van hun KBO-Afdeling (zie kader op pagina 19 'Hoe ziet *Klavertje Vier* eruit?').

Goed gesprek

'Nu mensen langer zelfstandig thuis wonen, vaak alleen, wordt die groep groter', zegt Mustert, 'al weten we niet precies om hoeveel mensen het gaat. Soms lukt het om fysieke redenen niet meer om ergens aan mee te doen, soms ontbreekt het aan vervoer. Er kunnen allerlei redenen zijn waarom mensen geen activiteiten meer bezoeken. Maar hun KBO-lidmaatschap zijn ze in de meeste gevallen aangegaan met de bedoeling ergens bij te horen. Voor ons als vereniging is het best wel een zoektocht om te ontdekken hoe we daarmee om kunnen gaan. Misschien met activiteiten nog dichterbij huis, in de wijk in plaats van centraal in het dorp? Hoe het moet, willen we graag van deze mensen zelf horen. Maar we willen niet even met

een telefoontje vragen waar ze behoefte aan hebben. In onze vereniging draait het om verbinding: echt contact hebben met elkaar en praten over meer dan koetjes en kalfjes. Verbinding met elkaar en verbinding tussen elk lid en de KBO als gemeenschap. Dat is de gedachte achter het project *Klavertje Vier*, dat subsidie van het ministerie van VWS heeft gekregen om zo'n 70 van onze 284 Afdelingen te bereiken. Bedoeling is dat vrijwilligers van Afdelingen in gesprek gaan met de mensen die geen activiteiten bezoeken, om te praten over waar ze behoefte aan hebben, wat hen bezighoudt en wat de Afdeling daarin kan betekenen.'

Geen koetjes en kalfjes

Hoe voer je een gesprek dat over meer gaat dan koetjes en kalfjes? Dat valt nog niet mee, zegt Mustert. 'We zijn dan ook blij dat we mensen hebben gevonden die ons daarbij kunnen helpen, met de methodiek van de DialoogTafelGesprekken.' Een van die mensen is Ben Loth uit Nijmegen. Hij was voor zijn pensioen onder meer docent maatschappijleer en heeft de afgelopen jaren veel vrijwilligerswerk gedaan voor Amnesty International. Daarnaast was hij betrokken bij het Centrum Ontmoeting in Levensvragen in Nijmegen. Bij beide organisaties deed hij ervaring op met het voeren van een dialoog. 'Dat is iets heel anders dan een discussie of debat', benadrukt hij. 'Een dialoog is bedoeld om het levensverhaal van zowel de spreker als de luisteraar te verrijken. Degene die aan het woord is, wordt niet onderbroken, neemt de ruimte en raakt zelf soms verrast door wat er bovenkomt.'

Workshop

Via het project *Klavertje Vier* krijgen Afdelingsbestuurders een workshop om het project en de gespreksmethode te bespreken en hen daar warm voor te

VRAGEN OF INTERESSE?

Wilt u meer informatie over *Klavertje Vier* of u aanmelden als vrijwilliger, dan kunt u contact opnemen met Edith Mostert via emostert@kbo-brabant.nl of (073) 64 44 066.

Gérard Mustert

maken. Ze worden aangespoord op zoek te gaan naar vrijwilligers die in gesprek gaan met de leden die dat willen. De vrijwilligers worden daarop voorbereid door zelf deel te nemen aan een reeks van vier DialoogTafelGesprekken, vandaar *Klavertje VIER*.

Twee manieren van luisteren

‘In een dialoog is de luisteraar net zo actief als de spreker’, legt Loth uit. ‘Er zijn twee manieren waarop je naar iemand kunt luisteren. In het Engels: *listen to react* en *listen to respond*. Als je luistert om te reageren, zoek je in het verhaal van de ander in feite aanknopingspunten om je eigen verhaal kwijt te kunnen. Je hoort het mensen best vaak zeggen: “Dat snap ik, heb ik ook meegemaakt”, of: “Mijn moeder had ook zoiets”. Als je luistert om vooral je eigen verhaal kwijt te kunnen, heeft een ander daar niet zoveel aan. Het uitgangspunt zou niet moeten zijn “snap ik”, maar juist: “ik

snap geen biet van jou”. *Listen to respond* wil zeggen dat je luistert om de ander te begrijpen. Daarvoor vraag je door en mag je ook best confronterende vragen stellen. Als je vanuit die open en actieve houding vragen stelt, helpt het gesprek de spreker én de luisteraar om elk een stukje verder te schrijven aan hun levensverhaal.’

Dialoog of discussie

Loth oefende een DialoogTafelGesprek inmiddels met een kleine groep mensen uit de gelederen van KBO-Brabant, die getraind willen worden om als gespreksleider van DialoogTafelGesprekken aan de slag te gaan. De oefening was bedoeld om de vrijwilligers te laten ervaren hoe het voelt als een ander naar hun verhaal en hun beleving luistert. Als het DialoogTafelGesprek met meer dan twee mensen tegelijk wordt gevoerd, is

Ben Loth

het belangrijk dat de gespreksleider de spelregels bewaakt, vertelt Loth. 'Het is bijvoorbeeld belangrijk om in te grijpen als er suggestieve vragen worden gesteld of als de dialoog in een discussie lijkt te veranderen. Een discussie is een gesprek waarbij mensen meningen en ideeën uitwisselen en elkaar willen overtuigen. In een debat is dat nog sterker het geval en gaat het er om gelijk te krijgen. Een dialoog draait juist om een open uitwisseling van wat iemand bezighoudt.'

Levensverhaal

Voor gesprekken met ouderen is het DialoogTafelGesprek heel geschikt, vindt Loth. 'Je kunt in een één-op-één gesprek, maar wellicht ook in een groep, vragen bespreken die mensen in deze levensfase bezighouden. Bijvoorbeeld: "Ben je in harmonie met wat er in je leven is gebeurd? Wil je nog dingen doen in relaties of misschien bepaalde activiteiten? Hoe ga je ermee om dat je niet meer een centrale rol in de familie hebt maar meer aan de zijlijn komt te staan? Hoe kijk je naar de eindigheid van het bestaan? Hoe wil je naar het einde toelevens?" Meer bewustzijn omtrent het eigen levensverhaal nodigt uit om te vieren waar je dankbaar voor bent én kan helder maken welke behoeften er nog zijn. De dialoog of een één-op-één-gesprek kunnen helpen om zicht te krijgen op wat je nog te doen staat en welke mogelijkheden er daarvoor zijn.'

Nieuwe gesprekshouding

Mustert luistert geïnteresseerd naar de uiteenzetting van Loth. 'Het zal voor de meeste leden van KBO-Brabant nieuw zijn om een gesprek over inhoudelijke onderwerpen te voeren vanuit deze dialooghouding. Ik zie dat als waardevol. Als bestuur zijn we benieuwd of bestuurders, leden en vrijwilligers hier een rol in willen spelen. Ik zou me

kunnen voorstellen dat er vanuit onze vereniging mensen naar voren komen die minder een doe-houding en meer een luisterhouding hebben. Die mensen zijn er zeker, hebben we eerder gemerkt. Uiteindelijk zoeken we mensen die met andere leden in gesprek willen gaan vanuit een open houding, en met de positieve ervaring die ze zelf met hun deelname aan de DialoogTafelGesprekken hebben opgedaan.' ■

Hoe ziet Klavertje Vier eruit?

Klavertje Vier biedt een eenvoudige manier om met een kleine groep mensen (zes tot acht KBO-leden) mooie gesprekken te voeren. Je maakt werkelijk tijd voor elkaar en hoort van elkaar wat je bezighoudt. Op een heel eenvoudige manier: aan tafel (de dialoogtafel), op een rustige plek. Elke dialoogtafel heeft een gespreksleider. KBO-Brabant leidt momenteel deze gespreksleiders speciaal hiervoor op.

Je praat met mensen uit je eigen omgeving. Mensen die je soms wel en soms niet eerder ontmoet hebt. Je vertelt elkaar wat je graag zou willen, doet inspiratie en ideeën op. Ook over wat je zou kunnen doen om van een wens werkelijkheid te maken, en wat de KBO-Afdeling hierin kan betekenen. Na afloop keer je met een goed gevoel huiswaarts.

Ter voorbereiding op dit alles gaat het bestuur van KBO-Brabant Afdelingsbesturen informeren over de dialoogtafels van *Klavertje Vier*. Afdelingsbestuurders worden uitgenodigd om een workshop van één dagdeel hierover te volgen, zodat zij weten wat *Klavertje Vier* kan betekenen voor de leden van de Afdeling. Vervolgens kan een Afdeling dan besluiten om dialooggesprekken voor de eigen leden in te zetten.

Op deze manier kunnen 70 van de 284 Afdelingen meedoen aan *Klavertje Vier*. Eventuele kosten voor de huur van ruimte en koffie of thee, kunnen worden vergoed vanuit de subsidie die KBO-Brabant voor *Klavertje Vier* heeft gekregen. Het ministerie van VWS heeft voor *Klavertje Vier* 40.000 euro subsidie beschikbaar gesteld. KBO-Brabant investeert daarnaast zelf 10.000 euro in het project in de vorm van de inzet van medewerkers van het bureau. Het project loopt tot september 2022.

KBO-SOMEREN-HEIDE ZORGT VOOR GROEN BUURTGELUK

• Oppassen voor de stekels van de courgetteplant

• De boontjes worden onderling eerlijk verdeeld

Een bijna gratis stuk tuingrond en grotendeels gedoneerde tuinbenodigdheden: de buurttuin in Someren-Heide laat zien waar een klein dorp groot in kan zijn. Afgelopen maart ging de schop de grond in, inmiddels groeit er van alles. Henk Boerekamp, voorzitter van KBO Someren-Heide: 'De buurttuin is een grote meerwaarde voor het hele dorp.'

'Kijk, deze kleine rakker moeten we hier niet hebben', zegt Henk, terwijl hij een aspergekever uit de aspergeplant plukt. 'Gelukkig hebben we inmiddels volop aaltjes in de grond, die de strijd aangaan met de larven en plaaginsecten.' Met zijn achtergrond als melkveehouder, hovenier en docent op de agrarische school is het ontwerp en de aanleg van de buurttuin aan Henk goed besteed. "Opa is in een plantenbak geboren", zegt mijn kleinzoon weleens', zegt hij lachend. Samen met de overige bestuursleden is Henk initiatiefnemer van het project. 'Diverse leden gaven aan dat ze graag een gezamenlijke tuin

wilden beginnen. Dit zijn vaak leden die vanuit het buitengebied naar het dorp zijn verhuisd en het tuinieren missen.'

Gratis grond

Het bestuur van de Afdeling ging op zoek naar een vruchtbaar stuk grond. Penningmeester Cor Beerepoot licht toe: 'Een voormalig ondernemer in fruitteelt laat op de naastgelegen grond volgend jaar een energiepark met zonnepanelen aanleggen. Een van de voorwaarden hiervoor was dat de initiatiefnemer er beplanting om heen zou zetten. Zodoende kreeg KBO Someren-Heide 3.000 vierkante meter uitstekende tuingrond ter beschikking. Vrijwel gratis; voor 25 euro per jaar pachten we de grond voor 25 jaar.' De gemeente Someren werkte ook enthousiast mee en heeft onder meer het parkeerterrein aangelegd. In korte tijd werd het plan gesmeed. Secretaris Frans van den Boogaert heeft naar eigen zeggen geen groene vingers, maar is wel bouwkundig onderlegd en heeft verstand van installatietechniek, wat goed van pas is gekomen bij de aanleg van de buurttuin. 'Ik heb, samen met mijn vaste maatjes, onder meer het tuinhuisje geplaatst en de bestrating aangelegd. Ook het plaatsen van de waterpomp heb ik voor mijn rekening genomen. Fijn dat ik op deze manier toch een steentje kon bijdragen.'

Kleurrijke bloemenpracht

De tuin is niet alleen bedoeld voor leden >>

BUURTTUIN KBO SOMEREN-HEIDE

De Buurttuin is door KBO-leden aangelegd, maar ook anderen uit Someren-Heide mogen zich aanmelden om te komen tuinieren via kbo.someren-heide@hotmail.com

De tuinochtenden zijn op maandag, woensdag en vrijdag tussen 09.30 en 12.00 uur. Interesse om als KBO-afdeling ook een buurttuin aan te leggen? KBO Someren-Heide deelt graag zijn kennis en ervaringen. Er zijn meerdere subsidieregelingen waar u gebruik van kunt maken om de kosten (deels) te dekken. Via het Buurtnatuur- en Buurtwaterfonds kunt u maximaal 10.000 euro aanvragen, zie www.cultuurfonds.nl/brabant Ook de Brabantse waterschappen hebben een regeling voor water- en groen(voorzieningen). U kunt ook bij uw gemeente informeren naar de mogelijkheden.

• Het tuinhuisje is door de KBO-leden zelf geplaatst

Senioren hypotheek?

Er kan veel meer dan u denkt!

Ook voor
aan- en verkoop
begeleiding

Als u ouder wordt, ontstaan er uiteraard nieuwe financiële woonvragen:

- Hoe kan ik mijn overwaarde verzilveren?
- Hoe regel ik het financieel goed voor mezelf en mijn (klein)kinderen?
- Hoe kan ik profiteren van de lage hypotheekrente?
- Hoe zit het met mijn hypotheek en mijn pensioen?

Profiteer nu van de mogelijkheden die u als senior op de woningmarkt hebt.

Het wordt tijd voor helderheid en antwoord op uw financiële woonvragen.

FVZ Vastgoed biedt helderheid en brengt uw financiële situatie in kaart. Wij komen bij u langs voor een vrijblijvend en kosteloos intakegesprek.

U kunt uw advies afspraak telefonisch of via de website inplannen.

FVZ Vastgoed

antwoord op uw financiële woonvragen

van KBO Someren-Heide. 'Jong of oud, lid of geen lid, iedereen is welkom om te komen tuinieren', aldus Frans. Het is dan ook géén volkstuin, benadrukt hij. 'Op maandag-, woensdag- en vrijdagochtend wordt er tussen half tien en twaalf uur getuinierd. Je werkt met z'n allen in de tuin en bezit dus geen eigen stukje grond.' Bewoners van de nieuwbouwwijk die momenteel in opbouw is, komen af en toe langs voor een praatje of om een handje te helpen. 'Zij genieten van het kleurrijke uitzicht van de bloemenpracht. En iedere maandag komt de plaatselijke postbode op z'n vrije dag de tuin schoffelen. Mooi om diverse mensen uit ons dorp te zien genieten van onze buurttuin.'

Verbaasde kindergezichten

Enthousiast vertelt Henk over de leerlingen van de nabijgelegen basisschool, die allemaal al de buurttuin hebben bezocht: 'In het scholenproject leren we leerlingen alles over hoe onze gewassen groeien. Sommigen weten niet eens dat aardbeien aan een plant groeien en denken dat die uit een bakje van de supermarkt komen.' Ook de aardappels die Henk met de riek uit de grond werkt, zorgen voor verbaasde kindergezichten. 'Het is net een toveract; een keer roetsjen en dan wip ik zo zestien aardappels uit de grond. Mooi om die verraste koppies dan te zien.' Volgens Henk is het belangrijk om kinderen meer waardering voor voedsel bij te brengen. 'Als ze zien dat de natuur hard heeft gewerkt om iets te laten groeien, zijn ze hopelijk ook minder snel geneigd om eten weg te gooien.'

Gevulde courgettes

De opbrengsten uit de buurttuin worden onder de vrijwilligers verdeeld. Henk: 'Het draait om onderling vertrouwen; we gaan ervan uit dat iedereen schappelijk is tijdens het oogsten van de tuin.' Dit keer

worden er courgettes en boontjes geplukt. Vrijwilligster Wies Kuijpers stopt de boontjes in plastic tasjes, die de aanwezigen mee kunnen nemen. 'Afhankelijk van het weer ben ik hier drie keer in de week te vinden', vertelt ze. 'Als boerendochter vind ik het heerlijk om buiten in de weer te zijn. Daarnaast is het ontzettend gezellig en leer ik veel.' Wekelijks bereidt Wies gerechten met de groenten en het fruit uit de buurttuin. 'Ik vind het leuk om gerechten te bedenken die ik met de opbrengst van de tuin kan maken. Zo staan er vanavond bijvoorbeeld gevulde courgettes op het menu. En ter inspiratie voor anderen hang ik regelmatig een recept op in het tuinhuisje.'

Vogelverschrikker

De buurttuin staat al volop in bloei, maar de officiële opening is volgend jaar juni. Henk vertelt: 'Dan bestaat ons ontginningsdorp honderd jaar. En zo hebben we mooi een jaar kunnen proefdraaien; verbeterpuntjes vind je altijd nog.' Zo wil hij nog een oplossing bedenken voor de vogels, die verzot zijn op het lekkers dat de buurttuin te bieden heeft. Frans heeft wel een idee: 'Ik ga er gewoon de hele dag als vogelverschrikker bij staan', lacht hij.

De voorzitter hoopt dat andere KBO's geïnspireerd raken door het buurttuinproject. 'Je moet weten waar je aan begint, en een goede basiskennis van tuinieren is essentieel. Daarnaast heeft een buurttuin wekelijks liefde en aandacht nodig.' Hoewel het project de nodige tijd en energie kost, heeft een buurttuin volgens Henk ook ontzettend veel te bieden: 'Mensen zijn gezond en actief bezig in de buitenlucht. Bovendien verbindt het tuinieren jong en oud. Het is dan niet alleen een aanwinst voor onze afdeling, maar brengt groen buurtgeluk voor het hele dorp.' ■

Thuiszorg Matilda
Zorg zoals u die wenst

ZORGELOOS DE HERFST DOOR

Kijk voor meer informatie op: thuiszorg-matilda.com

HUISHOUDING | BEGELEIDING | WIJKVERPLEGING

Cannaertserf 69-A, 4824 GB, Breda | E-mail: info@thuiszorg-matilda.com | Tel: 076-888 28 42

Certificering

Flexibele werktijden

Goed Uurloon

Wilt u zich graag inzetten voor goede doelen? Of zou u het leuk vinden om leden te werven voor verschillende organisaties? **Solliciteer dan direct bij Triple Tree Callcenters!**

 TRIPLE TREE
CALLCENTERS

Bogert 31-03, Eindhoven
+31 40 287 2000
info@tccallcenters.nl
www.tccallcenters.nl

 natuur
begraafplaats
De Hoevens

Unieke afscheidlocatie, midden in de natuur

- Mogelijkheid tot begraven van lichaam of urn, midden in de natuur
- Prachtige ruimte voor afscheidsdienst en condoleance
- Slechts één uitvaart per dag: alle tijd voor een persoonlijk afscheid
- Afscheidlocatie ook te huur indien crematie in crematorium
- Uitgebreide cateringmogelijkheden

Informatieve Rondleiding
ledere 1ste zondag van de maand

074-2 190x120 mm

Goorstraat 5a, 5131 RG Alphen (NB) • 013 820 03 83 • www.natuurbegraafplaatsdehoevens.nl

Stroom en gas blijvend voordelig én groen

U herkent het ongetwijfeld. De talloze energieleveranciers die u met tijdelijke kortingen, welkomstcadeaus of andere lokkertjes verleiden om klant te blijven of over te stappen. Samen met onze vaste partner Energiebesteding hebben we enkele jaren geleden de regie in eigen hand genomen en houden we het voor onze leden blijvend voordelig én met succes. Al duizenden leden hebben geen omkijken meer naar hun energiezaken en profiteren van Ons Energievoordeel.

Ja, ik wil weten wat ik kan besparen...

Bel KBO-klantenservice (085) 486 33 63. Of ga naar www.onsledenvoordeel.nl/energie

Charmant, compact en een verbluffend geluid!

Leuk om cadeau te geven... en te krijgen! Deze radio's van SANGEAN zijn compact, hebben een prachtig design, zeer moderne functies en een luidspreker die u zal verrassen. Luister naar uw favoriete radiostations in hoge digitale kwaliteit met DAB+ via de ether. DAB+ zorgt voor optimaal luistergemak, zonder ruis! In uw woonkamer, slaapkamer of keuken. SANGEAN is al 45 jaar wereldleider als het gaat om ontwikkeling, productie en verkoop van radio's. De radio's worden bij u thuis geleverd met € 4,95 verzendkosten en twee jaar fabrieksgarantie!

SANGEAN DDR-7

- Mini radio met DAB+, FM en Bluetooth
- Echt houten behuizing met klassieke uitstraling
- Interne oplaadbare lithiumaccu (± 25 uur)
- OLED-scherm, Aux-ingang en instelbare sleep-timer
- Keuze uit 2 kleuren, dark wood en norse blue
- Pocketformaat 11,6x7,3x6,5cm (lxbxh)

Van € 139,- voor **€ 99,-**

SANGEAN WFR-70

- Hybride tafelradio met houten klankkast
- Zowel internetradio als DAB+ en FM
- Hoofdtelefoon-, ethernet- en aux-aansluiting
- Mogelijkheid om via multi-room te luisteren
- Via een gratis app te bedienen op smartphone of tablet (UNDOK)
- Kleur mat grijs
- Afmetingen 128x210x213cm (lxbxh)

Van € 249,- voor **€ 179,-**

SANGEAN DDR-47

- Retrolook tafelradio met houten klankkast
- DAB+, FM en Bluetooth
- CD-speler en SD-kaart / USB
- Record-functie digitale kwaliteit
- Hightech LCD touchscherm
- Afstandsbediening en hoofdtelefoonaansluiting
- Kleur natural wood
- Afmetingen 22,4x32,6x10,8cm (lxbxh)

Van € 499,- voor **€ 239,-**

VOOR UITGEBREIDE INFORMATIE & BESTELLEN GA NAAR WWW.ONSLEDENVOORDEEL.NL

of bel (085) 486 33 63. In de webshop van Ons Ledenvoordeel vindt u nog veel meer aantrekkelijke ledenvoordelen van KBO-Brabant.

portret —

**BLIJ MET DE
ZORG VAN HAAR
ZOON EN ZAKGELD
UIT NEDERLAND**

De Ethiopische Nurita Feysia lacht tegen de verdrukking in. Haar familie heeft het al zwaar genoeg.

Nurita Feysia weet nog dat haar moeder met haar op de rug het bos in vluchtte toen Italiaanse soldaten het dorp binnenvielen. In het struikgewas verscholen mocht ze onder geen beding huilen. Geen kík mocht ze geven. Haar moeders hand sloot als een bankschroef om haar mond. Dat was in 1936. Italië bezette een deel van Abessinië, zoals Ethiopië indertijd heette. Tot het land in 1941 tijdens de Tweede Wereldoorlog door Britse troepen werd bevrijd.

Keelgeluid

Nurita herinnert zich ook nog dat de vrouw van keizer Haile Selassie overleed. Dat was in 1962. Alle vrouwen moesten het onderste deel van hun gezicht bedekken als teken van rouw. Als er een kind werd geboren was het de gewoonte dat familieleden een hoog keelgeluid maakten, drie keer voor een meisje, vijf keer voor een jongen. Maar dat mocht tijdens die rouwperiode niet. Nurita Feyisa is daar nog altijd verontwaardigd over. 'Ik kende die vrouw niet eens. Ik had haar nooit gezien.

En dan mocht de komst van mijn dochter niet eens worden gevierd.'

Een wonder

Nurita gaat al heel lang mee, ze denkt wel bijna negentig jaar. Tergend traag beweegt ze terwijl ze steunt op haar stok. Ze oogt kwetsbaar, alsof ze bij de eerste vlaag wind in de wolken kan verdwijnen. Maar ze kijkt helder uit haar ogen. En ze heeft al haar tanden nog. Dat is hier in Ethiopië ongekend. Zelfs haar achterkleinkinderen hebben niet zo'n mooi gebit. 'Ik kan zelfs nog noten eten', zegt ze trots. 'Het is een wonder. Een goedmakertje voor alle ellende die ik heb meegemaakt.' Al die doden op haar levenspad. Dat is het nadeel van een goed geheugen, zegt ze. 'Je herinnert je ook de vele mensen die je kwijt bent geraakt.' Ze was nog geen tien jaar toen haar moeder overleed. Voor haar dertigste was ze weduwe. Van haar zes kinderen leven er nog vier. Maar ze mag niet klagen, zegt ze. Ze prijst zich gelukkig dat haar oudste zoon zich al jaren over haar ontfermt. Dat doet hij samen met zijn vrouw en hun drie volwassen kinderen die nog thuis wonen. De zeven andere kinderen vertrokken naar de stad. Twee hebben er gestudeerd. Aan de wand hangen hun portretten, met afstudeerhoed op.

Nieuwe jurk

De achterblijvers zorgen goed voor haar. Ze halen 's ochtends water bij de bron. Ze verzamelen brandhout, zodat ze ook in het regenseizoen geen kou lijdt. Ze wassen haar elke dag. Eén keer per jaar, meestal met kerstmis, krijgt ze een nieuwe jurk. Nee, ze heeft geen reden tot klagen, herhaalt ze. Of om rond te lopen met een triest gezicht. Daarom lacht ze voortdurend. Haar zoon, zijn vrouw en hun drie volwassen kinderen hebben het al zwaar genoeg. Ze wonen hier in het plattelandsdorp Addo, in een huis van »

Nurita Feysia (circa 90) oogt breekbaar maar heeft al haar tanden nog.

Tijd om de uitkering op te halen. Eén keer per maand.

Dick Wittenberg is schrijver/journalist en bestuurslid van de stichting Oud in Afrika. Hij maakte op eigen kosten een rondreis langs verschillende projectgebieden in Ethiopië.

Wat heb jij geregeld als je een noodsituatie hebt?

(advertentie)

Slechts 5,95 per maand

PERSOONSALARM

Je wilt zo lang mogelijk zelfstandig wonen maar ook snel hulp kunnen oproepen als er iets gebeurt. De meeste ouderen vertrouwen dan op hun mobiele telefoon, maar wie zegt dat we die nog kunnen gebruiken als je bent gevallen of plotseling onwel wordt? Is de telefoon nog binnen handbereik? Neemt de persoon wel op die je belt? Weet je je exacte locatie als je onderweg bent? Een persoonsalarm neemt deze zorgen allemaal weg. Met één druk op de knop verstuur je meteen een alarmoproep aan je contactpersonen of de meldkamer en is hulp altijd gegarandeerd.

De voordelen van persafe

- Werkt Thuis + Onderweg
- Altijd hulp, meldkamer achterwacht.
- Discrete alarmknop
- Spreek/luister verbinding
- Slechts 5,95 p.maand

Verzekerd van hulp met één druk op de knop. Persafe maakt slim gebruik van je mobiele telefoon. De alarmknop wordt draadloos met je smartphone verbonden.

 PERSAFE

Persoonsalarm

085-071 7308 of persafe.eu

hout, leem en stro. Het lijkt met vette modder tegen een groene heuvel te zijn geplakt. De grond is hier vruchtbaar genoeg om voor een rijke oogst aan gerst, haver, sorghum of maïs te zorgen. Als ze maar kwalitatief hoogwaardig zaad hadden, en niet alleen de inheemse soort die armzalig vrucht draagt. Als hun os maar niet was gestolen. Hoe ploegen ze nu hun land?

Voedsel

Haar zoon verhuurt zich als dagloner, maar hij loopt ook al tegen de zeventig, hij is ook de sterkste niet meer. Zijn vrouw heeft een handeltje in brandhout op de markt. De drie volwassen kinderen doen elke klus die in natura wordt betaald. Al het verdiende voedsel delen ze met haar. Veel heeft ze niet meer nodig. Ze lijkt bijna doorschijnend. Ze weegt vederlicht. Addo ligt 20 kilometer rijden over een zandweg vol kuilen van de stad Dembi-Dollo in het zuidwesten van het Afrikaanse land Ethiopië, dat bijna 30 keer zo groot als Nederland is. Het dorp is een van de 31 projectgebieden waar de Ethiopische katholieke kerk armlastige ouderen financieel steunt met geld van de Nederlandse stichting Oud in Afrika. In totaal 2.350 ouderen krijgen een uitkering van bijna 3 euro per maand, 140 birr in de plaatselijke munt. Om een idee te krijgen van wat dat bedrag ter plaatse betekent: het minimumdagloon in Ethiopië is 70 birr, 1,40 euro. Een gewone politieagent verdient 2.000 birr per maand, zo'n 40 euro. Een maandelijkse uitkering van 140 birr is minimaal, maar van betekenis. Vraag maar aan Nurita. 'De maandelijkse zekerheid van een paar dagen eten. De luxe dat ik ook iets te delen heb.'

Armoede

Ethiopië is zo'n rijk land, qua historie en cultuur. Met tachtig verschillende bevolkingsgroepen. Met een eigen

Bulta Kusa (76) komt al weken haar bed niet meer uit.

Murita Ararso (85) liep onlangs een lelijke hoofdwond op na een val. Daarom draagt ze een soort tulband.

schrift. Met een eigen religie: de Ethiopische Orthodoxe kerk. Met een eigen jaartelling. Met een eigen kalender die dertien maanden telt. Met een eigen, verfijnde keuken. Bakermat van koffie. Elke Ethiopiër zet betere koffie dan de welvarende Hollander met zijn pruttelapparaat. Maar Ethiopië is ook een van de armste landen ter wereld. De helft van de 110 miljoen inwoners leeft in armoede. Sociale voorzieningen zijn schaars. Uitkeringen kent het land niet. Ook wie oud en versleten is, heeft geen andere keus dan in zijn eigen levensonderhoud te voorzien.

Trek naar de stad

Van kinderen wordt wel verwacht dat ze hun ouders op hun oude dag helpen. De meesten doen ook hun uiterste best. Maar steeds meer kinderen trekken naar de stad in de hoop op een beter leven. Dat valt vaak vies tegen. Ze hebben zelf grote moeite om rond te komen en houden geen geld over om naar ouders te sturen. Ouders blijven alleen achter en zijn afhankelijk van kinderen en familieleden die niet wegtrekken. Voor die kinderen vormen ze een extra last. Veel ouderen, zoals Nurita, zijn zich daar pijnlijk van bewust. ■

GUN EEN ARME LEEFTIJDGENOOT EEN MENSWAARDIGE OUDE DAG

Bij KBO-Brabant werken we samen met de stichting Oud in Afrika, die senioren in Kenia en Ethiopië steunt met thuiszorg, staaroperaties en micropensioenen. Alle donaties zijn welkom en elke euro wordt doelgericht besteed. U kunt uw gift overmaken naar de stichting Oud in Afrika op rekeningnummer NL05RABO0116716185. U kunt ook maandelijks een bedrag overmaken met een automatische overschrijving.

Kijk voor meer informatie op www.oudinafrika.org

BEKEND VAN TV

NIEUW in Nederland

U kunt langer thuis blijven wonen!

HET NIEUWSTE TYPE **SENIOREN** BOXSPRING!

Voor het eerst een **hoog-laag bed** en **boxspring in -1**. Wie wil er nu een 'ziekenhuisachtig' bed in huis?

Ervaar het heerlijke comfort van een echte boxspring en het gemak van een zorgbed thuis en dat dan ook nog in een huiselijke sfeer! Keuze uit div. kleuren en 17 verschillende maten, want alles is maatwerk! Wegens overweldigend succes nu een tijdelijke actie; maak vrijblijvend een afspraak bij u thuis!

Maak gebruik van de actie: lever uw oude bed in en ontvang tot max. € 500,- retour bij aanschaf van een hoog-laag boxspring.

Vraag naar de voorwaarden.

Alleen voor lezer van dit blad. Advies en opmeten aan huis volledig kosteloos.

WINNAAR BESTE IDEE 2020!

50% KORTING! ALLEEN VOOR LEZERS VAN DIT BLAD*

Nu een hoog-laag-boxspring ter introductie al voor

€ 1995,-* i.p.v. ~~€ 3995,-~~

*Prijs o.b.v. 1 pers. Excl. matras. Maat o.b.v. 80x200cm

BED VOOR NU ÉN MORGEN!
VRAAG NAAR DE HOOG-LAAG FUNCTIE

- ✓ Rug-/ benen elektrisch verstelbaar + hoog laag functie
- ✓ Vrijrijdbaar middels onopvallende wielletjes met rem
- ✓ Geen motoren zichtbaar
- ✓ Geen kabels zichtbaar
- ✓ 1 jaar slaap garantie
- ✓ In- uitstap verlichting (optioneel)
- ✓ Ergonomisch maatwerk per individu

Levensloop bestendig bed conform vereisten "Langer thuis wonen, voor nu en later!"

Tillift alsmede zijrekken geschikt!

NIEUW!

De grootste en goedkoopste van hoog laag boxsprings

- ✓ De drukverlagende matras topping is vooral geschikt voor mensen met rugproblemen. Omdat het zich aanpast aan de lichaamscontouren. Dit vermindert de drukpunten. Ook werkt dit type matras goed bij verminderen nek/schouder en heup klachten.
- ✓ Goed voor doorbloeding.
- ✓ Druk verlagende Matras en Luxe bedtopper-in-1.
- ✓ Topper kan ook niet meer verschuiven.
- ✓ Omkeerbaar en licht hanteerbaar.
- ✓ Met luxe ventilerende matrastijk.
- ✓ Bezorging alsmede afvoer oude matrassen kosteloos!
- ✓ **NU** In-uitstap verlichting t.w.v. €59,- met bewegingsmelder erbij kado!

- MARKTLEIDER BENELUX
- OUDE MATRASSEN KOSTELOOS RETOUR
- INCL. GRATIS IN- EN UITSTAP VERLICHTING

€ 895,-

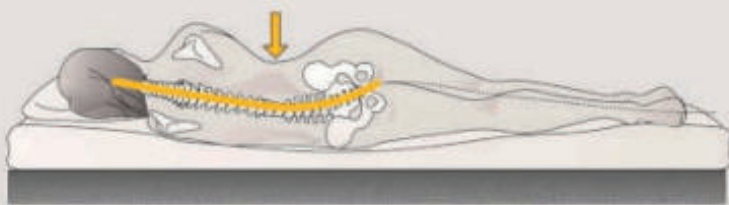
*Prijs o.b.v. 80x200cm
(17 maten beschikbaar)

**ZIE VIDEO
OP ONZE
WEBSITE**

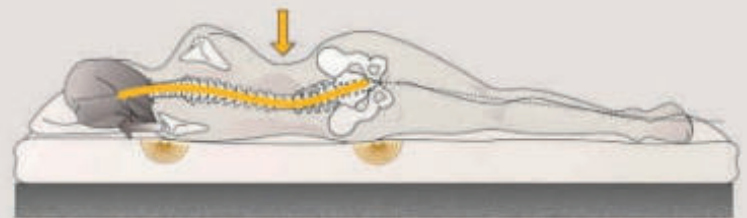
Gemiddeld beoordeeld met een cijfer 8.9

2^e MATRAS CADEAU

Hangmateffect bij te zachte bedbodems

Touwbruggeffect bij te harde bedbodems

De gildeslapen

010 333 04 60

info@degildeslapen.nl - www.degildeslapen.nl

Disclaimer: aanbiedingen kunnen niet worden gecombineerd / zo lang voorraad strekt / alleen voor leden

advertentie

Sinds
1992
Well-Fair

Zelfstandig en comfortabel ouder worden...

*Vraag naar de voorwaarden

Een bed voor het leven?

Heerlijk uitgerust wakker worden en ook nog makkelijk uw bed op- en schoonmaken? Ontdek het comfort en gemak van een levensloopbestendig bed voor nu en later.

Bel voor onze gratis brochure 0341-277010 of kijk op www.well-fair.nl

**Peer Welten (76)
uit Asten:**

**‘Ik stap zo
graag in de bus
naar vroeger’**

Peer Welten is gek op de geschiedenis van Asten. De liefhebberij die begon met een nostalgische website en liedjes over zijn geboortestraat ‘Hemel’, groeit nog elke dag. Met verhalen, oude foto’s en luisterliedjes over het wel en wee in zijn geliefde dorp.

‘Ik stap zo graag in de bus naar vroeger. Het is de titel van een van mijn liedjes, maar je kunt het letterlijk nemen. Ik hou van muziek, nostalgie en mooie verhalen in Astens dialect. Die dingen combineer ik. Optreden gaat niet meer zo goed door mijn gezondheid, maar ik maak nog wel nieuwe liedjes op bekende melodieën. Over de straat waar ik zo’n fijne jeugd heb gehad, over alledaagse dingen, en over het Asten van vroeger. Ze zijn op YouTube al duizenden keren beluisterd. Ik heb ook reünies georganiseerd in ‘de Hemel’, met bewoners van toen en nu. Dan hingen we oude foto’s van de straat op, een groot succes. Eigenlijk had ik er zelf wel weer willen wonen, maar dat is er niet van gekomen. Hoewel, ik weet zeker dat ik ooit weer terugkeer naar de hemel!’ ■

Kijk op: www.himmels.nl of via facebook op: Asten zoals het was.

ons kloppend hart

**HOE VITAAAL
BENT U EIGENLIJK?**

Hoe is het gesteld met uw spierkracht, lenigheid, concentratie en vetpercentage? Op de vitaliteitsdag ontdekt u snel het antwoord.

Het idee om de vitaliteit bij 55-plussers te testen ontstond ongeveer twee jaar geleden tijdens de jaarvergadering van KBO-Brabant. Geïnspireerd door verhalen uit de Blauwe Zones werd een laagdrempelige vitaliteitstest opgezet, gebaseerd op professionele meetmethoden en toegespitst op senioren. Binnenkort is Lierop aan de beurt. De middag wordt samen met Dorpscoöperatie 'Lierop Leeft' en KBO Lierop georganiseerd. In 60 tot 90 minuten krijgen deelnemers inzicht in hun gezondheid.

1. Ignace van Dommelen (72) 'De eerste tests namen wij zelf af. Maar sommige professionals werden zo enthousiast dat ze graag meewerken en de tests afnemen of voedingsadvies geven.'

2. Ferd Raaymakers (69) 'Als voormalig huisarts merk ik dat mensen hun conditie vaak overschatten. Ik merkte dat ook bij mezelf tijdens de vitaliteitstest: ik kreeg die stok toch minder makkelijk achter mijn nek dan ik dacht. Dat zet je toch weer aan het denken.'

3. Marij Verstappen (70) 'Ook al heb ik de laatste vijftien jaar amper gesport, ik ben altijd een sporter geweest. Ik wil wel eens weten of ik nog lenig en soepel ben.'

4. Riky Peeters (73) 'Ik hoop dat mijn conditie goed is, want ik sport best veel: ik ga twee keer in de week jeu-de-boules, doe aan conditietraining, zwem wekelijks én ik zit regelmatig op de fiets.'

Vitaliteitsdag op tv

In het tv-programma *Doe Maar Duurzaam* is een reportage gemaakt over de vitaliteitsdag van KBO Lierop. Het programma met deze reportage wordt uitgezonden op 20 november van 17.30 tot 18.00 uur, op 21 november van 16.30 tot 17.00 uur en op 22 november van 07.30 tot 08.00 uur bij RTL Z*.

**Onder voorbehoud van grote calamiteiten.*

ACTIVITEIT

vitaliteitsdag

WAT WORDT GEMETEN

onder andere conditie, concentratie, spierkracht en lenigheid, body mass index (BMI) en vetpercentage

LOCATIE

gemeenschapshuis De Vurherd in Lierop

AANTAL DEELNEMERS

52

KOSTEN

gratis. Iedereen, ook niet-KBO leden, kan zich vooraf aanmelden

OOK OP DEZE LOCATIE

dans, gym, toneel, bridge en nog veel meer.

Wilt u met uw Afdeling een Vitaliteitsdag organiseren, of vrijwilliger van de Vitaliteitsdagen worden? Neem contact op met Ellen Willemsen: ewillemsen@kbo-brabant.nl of (073) 644 40 66.

LANGDURIGE ZORG: zo helpt het zorgkantoor u

Voor mensen die langdurig intensieve zorg nodig hebben, moet heel wat geregeld worden en zijn er keuzes te maken. Een belangrijke vraag is: welke zorg of ondersteuning past het beste? Het zorgkantoor in uw regio kan u adviseren bij dit soort vragen, en helpen bij het regelen van zorg als dat nodig is. Eline Dusee van het VGZ Zorgkantoor legt uit wat een zorgkantoor doet.

De behoefte aan langdurige zorg ontstaat vaak niet van het ene op het andere moment. Mensen krijgen bijvoorbeeld al een tijdje hulp van de thuiszorg als ze samen met de zorgverlener constateren dat er méér nodig is. 'Op zo'n moment krijg je met de Wet langdurige zorg (Wlz) te maken', vertelt Eline Dusee. Zij is zorginhoudelijk adviseur bij het VGZ Zorgkantoor. Als oud-verpleegkundige staat ze onder meer klanten, mantelzorgers en zorgaanbieders, maar ook wijkverpleegkundigen en casemanagers te woord bij allerlei vragen die met de Wlz te maken hebben.

Intensieve zorg

'Een Wlz-indicatie is aan de orde als mensen blijvend intensieve zorg nodig hebben. Dan gaat het om een aandoening die niet meer weggaat. Dat kan een lichamelijke aandoening zijn, maar bijvoorbeeld ook dementie. Als er 24 uur per dag zorg in de nabijheid of toezicht van zorgverleners nodig is, kunnen mensen een Wlz-indicatie aanvragen', aldus Dusee. Die indicatie wordt afgegeven door het Centrum Indicatiestelling Zorg, het CIZ. 'Als die indicatie er eenmaal is, kunnen mensen bij het Zorgkantoor in hun regio terecht om die zorg samen met een zorgaanbieder verder te regelen.'

Thuis of in een instelling?

'Vaak kan de zorg thuis worden geleverd. Er wonen veel mensen met een Wlz-indicatie thuis', vertelt Dusee. 'Voor ons is altijd de vraag: kan de zorg thuis op een verantwoorde manier worden georganiseerd? Thuis blijven wonen moet geen onverantwoorde risico's met zich meebrengen. We zien steeds meer dat intensieve zorg thuis mogelijk is, zeker bij mensen met een lichamelijke aandoening die een vrij stabiele zorgbehoefte met zich meebrengt.' Thuis blijven wonen lukt langer als er nog een partner is. Het Zorgkantoor is er ook voor die partner, benadrukt Dusee. 'We kunnen bijvoorbeeld kijken naar de mogelijkheden voor logeeropvang, als de partner graag nu en dan ontzorgd wil worden. Wanneer opname in een instelling toch nodig blijkt, zijn wij er ook om hierbij te begeleiden.'

Een zorgaanbieder kiezen

Iemand die voor het eerst Wlz-zorg ontvangt, heeft meestal al een tijd thuiszorg gehad. 'Er is dan al een band met een zorgaanbieder, die vervolgens ook de intensievere Wlz-zorg gaat leveren. Mocht dat niet zo zijn, dan kunnen mantelzorgers of naasten altijd met het Zorgkantoor bellen om te overleggen welke zorgaanbieders de benodigde zorg kunnen leveren en hoe het bijvoorbeeld zit met de wachtlijsten.' Bij mensen met dementie die thuis wonen, is er meestal al een zogeheten casemanager. Die kan meehelpen bij het regelen van hulp om thuis te blijven wonen, of juist bij het zoeken naar een instelling.

Een of meer zorgaanbieders

Langdurige zorg thuis kan met een zogeheten Volledig Pakket Thuis. 'Dat betekent dat alle zorg van één zorgaanbieder komt', legt Dusee uit.

ELINE DUSEE
zorginhoudelijk adviseur
VGZ Zorgkantoor

'Voor ons is altijd de vraag: kan de zorg thuis op een verantwoorde manier worden georganiseerd?'

‘De lichamelijke zorg, maaltijden, huishoudelijke hulp, dagopvang - alles wat maar nodig is.’ In de praktijk lukt dat niet altijd, omdat niet iedere zorgaanbieder alle soorten hulp levert die nodig zijn. In dat geval biedt het Modulair Pakket Thuis uitkomst. De ene zorgaanbieder levert dan bijvoorbeeld de lichamelijke zorg, een ander de dagopvang en weer een ander de huishoudelijke hulp. Dat klinkt ingewikkeld, maar in de praktijk valt het mee, vertelt Dusee. ‘De cliënt hoeft bij het Modulair Pakket Thuis niet zelf met alle drie aparte afspraken te maken. De regel is namelijk dat een van de zorgaanbieders alle hulp coördineert. Deze partij noemen we de Coördinator Zorg Thuis. Vaak is dat de zorgaanbieder die bij de betreffende persoon de meeste hulp levert. Die maakt afspraken met de anderen, bijvoorbeeld om tijdstippen op elkaar af te stemmen.’

Belangrijke keuze

Naast de keuze om thuis te blijven of naar een verpleeghuis te gaan, is er nog een belangrijke keuze. Maak je gebruik van zorg in natura of van een persoonsgebonden budget? In de ouderenzorg kiezen mensen meestal voor zorg in natura, vertelt Dusee. Hierbij koopt het Zorgkantoor de zorg voor de cliënt in. ‘Bij zorg in natura heeft de mantelzorger geen last van administratie. Het enige wat aan het begin moet gebeuren, is samen een zorgplan maken en de zorgovereenkomst tekenen. Daarna wordt alles geregeld door het Zorgkantoor en één of meer zorgaanbieders.’

Een persoonsgebonden budget komt

meer voor in de gehandicaptenzorg en de geestelijke gezondheidszorg, maar kan ook voor ouderenzorg worden ingezet. Dusee: ‘Met een persoonsgebonden budget selecteer je zelf je zorgaanbieder, sluit je contracten met hen af en dien je zelf de facturen in bij de Sociale Verzekeringsbank. In de ouderenzorg komt dat bijvoorbeeld voor als mensen graag zorg willen van een zorgaanbieder die geen contract heeft met hun Zorgkantoor óf als een van de kinderen zorg levert.’ Een

combinatie van zorg in natura en een persoonsgebonden budget is ook nog een optie, maar dat is vrij complex.

Dusee: ‘Er komt sowieso best wel wat kijken bij een persoonsgebonden budget. Niet alleen de administratie, maar bijvoorbeeld ook als een zorgverlener ziek wordt. Dan moet je zelf voor vervanging zorgen.’

Wachttijsten

‘Binnen de langdurige zorg hebben we te maken met wettelijk vastgelegde wachttijden’, vertelt Dusee. De wachttijden gelden voor langdurige zorg thuis, maar ook voor mensen die wachten op een plek in een instelling. ‘Vanuit het Zorgkantoor hebben wij goed zicht op de wachttijsten, omdat we daarover regelmatig spreken met alle zorgaanbieders in de regio. We zien het ook als onze taak om te bemiddelen om zo snel mogelijk een plekje in een instelling te krijgen. Soms is er een tijdelijke plek te vinden - misschien net wat verder weg - of kan de thuiszorg als overbrugging wat vaker langskomen. Wij kunnen over alle mogelijkheden meedenken.’

Begin op tijd

Juist met het oog op de wachtlijsten adviseert Dusee: 'Begin op tijd met oriënteren. Als er sprake is van crisis, worden mensen zo snel mogelijk geplaatst. Maar het is goed om al eerder een beeld te hebben van wat een fijne en passende woonlocatie is. De Wlz maakt het mogelijk om al in een vroeg stadium op de wachtlijst te komen. Dat heet "wachten uit voorzorg" en scheelt altijd als de situatie later dringender wordt. Op dat moment kan de wachtstatus veranderen in "urgent". Bij de oriëntatie is het ook belangrijk om alvast te kijken of een

eventuele (niet-zorgbehoevende) partner kan meeverhuizen. 'Of dat kan en hoe dat financieel is geregeld, verschilt per instelling. Juist daarom is het belangrijk er vroeg naar te informeren.' ■

Kijk voor meer informatie over het VGZ Zorgkantoor op www.vgz-zorgkantoren.nl

HOE VIND IK HET ZORGKANTOOR IN MIJN REGIO?

Een cliënt, mantelzorger of zorgaanbieder kan bij het Zorgkantoor aankloppen als er vragen of knelpunten zijn over de langdurige zorg, als de cliënt niet de zorg krijgt zoals gewenst of als de zorg thuis niet meer verantwoord is en er hulp nodig is bij de wachtlijstbemiddeling. Elke regio in Nederland heeft zijn eigen Zorgkantoor. Het Zorgkantoor waar u onder valt, hoeft niet per se van uw eigen zorgverzekeraar te zijn. Het kan zijn dat u bij CZ verzekerd bent, maar onder een VGZ Zorgkantoor valt, of andersom. VGZ heeft twee Zorgkantoren in Brabant, voor de regio's Midden-Brabant en Noordoost-Brabant. Op zn.nl/zorgkantoren vindt u bij welk Zorgkantoor u terecht kunt met uw vragen over langdurige zorg.

**[www.vgz.nl/
zorg-regelen/
mantelzorg](http://www.vgz.nl/zorg-regelen/mantelzorg)**

'De VGZ-medewerker heeft ons enorm geholpen'

Marianne was op zoek naar een plaats waar haar man Peter (71) kon worden opgenomen. Hij heeft alzheimer en thuis ging het niet meer.

Aanvankelijk dacht ze aan volledige opname bij de zorgboerderij waar hij al een paar dagen in de week overdag naartoe ging. Maar daar waren geen plaatsen voor zorg in natura meer beschikbaar. Marianne kreeg het advies zorg in natura om te zetten in een persoonsgebonden budget. Ze ontdekte echter dat met een persoonsgebonden budget alleen de kosten van de zorg op de zorgboerderij worden vergoed, en niet de woonkosten. Die bedragen zo'n 1.000 euro per maand. 'Daar schrok ik toch wel van. Ik dacht: hoe gaat dat als je spaarcenten op zijn?' Ze belde met diverse instanties, maar kreeg geen duidelijkheid. 'Ik was best wel over mijn toeren, hoe moest het verder?' Toen belde een medewerker van het VGZ Zorgkantoor, vertelt Marianne. 'Hij stelde voor een afspraak te maken voor een gesprek, om samen te zoeken naar een passende oplossing.' De medewerker gaf aan dat iemand met een persoonsgebonden budget veel zelf moet regelen en de administratie moet voeren. Maar dat er ook andere oplossingen zijn. 'Toen alle informatie compleet was, concludeerden we dat een opname in een verpleeghuis veel beter zou passen bij de behoeften van Peter. De medewerker van VGZ Zorgkantoor heeft ons enorm goed geholpen. Ik ben hem daar nog steeds heel dankbaar voor.' Inmiddels is Peter liefdevol opgenomen in een verpleeghuis.

Boeken, films, uitstapjes en andere interessante dingen

DAF-JES KIJKEN!

Kent u ze nog, onze eigen 'DAF-jes' die in de jaren en zestig en zeventig volop rondreden? Afgelopen Koningsdag nog, reden de koning en zijn oudste dochter in Eindhoven mee met een karavaan van oude auto's: in een DAF Kini. Dit model is ontworpen door Giovanni Michelotti, de man die tot en met zondag 30 januari 2022 centraal staat in het DAF Museum. Deze Italiaanse designer heeft meer dan 1.200 ontwerpen op zijn naam staan en is medebepalend geweest voor veel DAF-personenauto's. Naast alle door Michelotti getekende modellen en prototypes zullen ook andere merken en schaalmodellen van zijn hand in het DAF Museum te zien zijn. De moeite waard!

100 jaar Michelotti, DAF Museum, Tongelresestraat 27 te Eindhoven. Tot en met zondag 30 januari 2022, van dinsdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 uur.

Entree: € 10,- per persoon; € 8,- voor 65-plussers. Gratis met de Museumkaart.

Meer informatie: www.dafmuseum.nl

OPROEP

Heeft u een mooi boek gelezen, een indrukwekkende tentoonstelling bezocht of een andere leuke uitstap gemaakt? Wij zijn benieuwd!

Stuur uw tips naar de redactie van *Ons*:
ons@kbo-brabant.nl

We mogen 5 exemplaren van dit boek weggeven. Kans maken? Stuur een bericht o.v.v. 'Scheepsrampen' met uw naam, adres en telefoonnummer naar: Redactie *Ons*, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch. Of mail naar: ons@kbo-brabant.nl

Rome in Oudenbosch

Een dagje in Italiaanse sferen in ons eigen Brabant? Dat kan in de Basiliek van Oudenbosch. Deze imposante kerk is een geschaalde kopie van de Sint Pieter in Rome met een geschaald front van de Sint Jan van Lateranen in Rome. Hoe is deze basiliek in Oudenbosch terechtgekomen? Ontdek het tijdens een bezoek met rondleiding. Elke zaterdag om 15.00 uur kunt u aansluiten bij een openbare rondleiding. Maar ook op andere momenten is een rondleiding mogelijk. Vergeet niet ook een bezoek te brengen aan het museum en de koepel.

Basiliek van de Heiligen Agatha en Barbara, Markt 57 te Oudenbosch. Maandag tot en met zaterdag van 9.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 16.00 uur; zondag van 12.30 tot 16.00 uur.

Entree: gratis; groepsrondleiding € 17,- per persoon; audiotour € 3,50; bezoek koepel € 0,50. **Meer informatie:**

www.basiliekoudenbosch.com

Overleven

Hendrik Boot schreef een boek over zijn vader, die als jonge zeeman terechtkwam in de oorlog met Duitsland op zee, en vervolgens met Japan in Nederlands-Indië. Hij overleefde bombardementen, torpederingen, jappenkampen en meer. Een relaas over een stuk geschiedenis dat niet vergeten mag worden.

Scheepsrampen en Jappenkampen, Hendrik Boot, € 29,50 exclusief verzendkosten, te koop via www.boek-boot.nl

De verschrikkingen van WOII

'Mijn echtgenoot, Jos Denissen, heeft een boek geschreven over de Holocaust. Hij is al meer dan vijftig jaar bezig met het lezen van boeken over die verschrikking, bezocht diverse kampen en vele musea. In *Der Übermensch, het beest van de Holocaust* is hij erin geslaagd de ellende van de Holocaust in 168 pagina's weer te geven.' Dat schrijft Hanneke Denissen *Ons*. In toegankelijk taalgebruik komt zowel persoonlijk leed als het massale aspect van de vernietiging van de Joden, Roma en Sinti in de Tweede Wereldoorlog aan bod. Jos Denissen wil met dit boek de herinnering aan deze gruwelijke tijd levend houden.

Der Übermensch, het beest van de Holocaust, Jos Denissen, € 19,95, onder meer te koop via www.hetbeestvandeholocaust.nl

Rouw en humor

Ons-lezeres Maria van der Krabben tipt de redactie: 'Graag wil ik het boek van mijn dochter Inge van der Krabben onder uw aandacht brengen. *Van het hart* gaat over de verwerking van verlies.' De 75-jarige Mies Goedhart probeert al twee jaar weer grip te krijgen op haar leven na de dood van haar man. Op aandringen van haar zoon gaat ze bij een rouwgroep. Te midden van een groepje wildvreemden vindt ze tot haar verbazing herkenning, troost, nieuwe vriendschap en zelfs meer... 'Het boek is mooi en luchtig geschreven en er is de nodige humor in verwerkt', aldus Maria.

Van het hart, Inge van der Krabben, Uitgeverij Luitingh Sijthoff, € 20,99, te koop via alle (online) boekwinkels. Ook verkrijgbaar als e-book.

Ons mag een exemplaar van *Der Übermensch* verloten! Wilt u kans maken, stuur dan een bericht met als onderwerp 'Der Übermensch' naar ons@kbo-brabant.nl of naar KBO-Brabant, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch

Alleskunner Dali

Een creatieve alleskunner: dat was Salvador Dali (1904-1989). In het Noordbrabants Museum kunt u nu kennismaken met minder bekend werk van zijn hand: van erotische schetsen tot zelfontworpen advertenties en foto's van zijn leven aan de Spaanse kust. Dali ontwikkelde zich al op jonge leeftijd tot kunstenaar. Zijn humor, passie, provocaties en natuurlijk zijn markante snor vielen op. Hij stond graag in de schijnwerpers en zocht de aandacht van de massa. Genoeg te zien dus, tijdens de expositie *Dali - en niets anders!*

Dali - en niets anders, Het Noordbrabants Museum, Verwersstraat 41 te 's-Hertogenbosch. Tot en met zondag 21 november, van dinsdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 uur. **Entree:** € 15,- per persoon. **Meer informatie:** www.hetnoordbrabantsmuseum.nl

Stuur mij gratis de nieuwe brochure toe, met **KBO-Korting!**

Naam _____ m /v

Adres _____

Postcode _____ Telefoon _____

Woonplaats _____²¹⁻¹⁰

Stuur deze bon in een envelop –franken is niet nodig- naar:

MAALTIJDENEXPRES, Antwoordnummer 60779, 5000WB Tilburg

maaltijdenexpres

013-5442513
SINDS 1972

Als ANBI-stichting, welzijnszorgorganisatie werken wij binnen de kaders van het WMO-beleid. Vaste bezorgers in herkenbare bedrijfskleding. Bekend bij thuiszorgorganisaties en gemeenten.

www.maaltijdenexpres.nl

GEZONDE KEUZE

Ook zoutarm, vegetarisch, gemalen of glutenvrij. Bel voor uitgebreide informatie of vul de bon in!

- ✓ **Geén bezorgkosten**
- ✓ **150 Hoofdgerechten**
- ✓ **Indien nodig ook boodschappen-service!**

EIWIT
VERRIJKT

HEAT
Save

**Elektrisch verwarmen
zonder gas**

**NU
15% KORTING
op alle
Straalkachels**

Met de zuinige elektrische verwarming van Heat Save haalt u comfort en kwaliteit in huis.

Direct, veilige warmte, waar en wanneer u het nodig heeft.

Kies voor verwarmen zonder gas, kies voor Heat Save!
Ga voor meer informatie naar www.heatsave.nl

UW HUIS
BLIJFT
UW THUIS

reddot winner 2021

€900,- voordeel*

Met een S200 traplift

Uw huis is niet zomaar een huis. Het is een vat vol herinneringen. Het groeide met u, uw gezin en de steeds veranderende omstandigheden mee en kan dat ook in de toekomst blijven doen. De trapliften van TKE, eerder bekend als thyssenkrupp, werden namelijk ontwikkeld om u maximale onafhankelijkheid te bieden in uw dagelijkse routine. Zo kan uw huis nog heel lang uw thuis zijn.

Meer informatie over product of actie? Bel 0800-5003 of ga naar www.trapliften.nl

* Op een nieuwe S200 traplift. Actie onder voorwaarden, zie trapliften.nl

interview

**DE BETEKENIS
VAN SPULLEN**

De Brabantse Jo van Overdijk stierf in 2017 op haar negentigste. Schrijver en journalist Dick Wittenberg volgde haar kinderen bij de afwikkeling van de nalatenschap en schreef er een boek over. *Wat doen we met de spullen?* is niet alleen een diepmenselijk familieverhaal, maar laat ook zien hoe ons land de afgelopen decennia veranderd is.

In zijn werkkamer in Dordrecht zit hij klaar voor het interview. Dat daar gewerkt wordt, is duidelijk: er staan rekken vol boeken, brievenbakjes vol papieren en knipsels. Wittenberg wijst ernaar: 'Ik ben best een bewaarder... thuis ook.' Het schrijven van zijn nieuwste boek - *Wat doen we met de spullen?* - heeft hem doen stilstaan bij de vraag wat er met zijn spullen moet gebeuren na zijn dood. 'Moet ik alles aan mijn kinderen nalaten? Of moet ik er toch een keer doorheen en "afromen"?'

Meekijken

Wat doen we met de spullen? gaat over Jo van Overdijk uit Oirschot. In 1944 op haar achttiende had ze minder dan vijftig bezittingen, toen ze stierf - ze was toen negentig - waren dat er meer dan tienduizend. Na haar overlijden hebben haar zeven kinderen de nalatenschap

afgewikkeld, en Wittenberg mocht daar getuige van zijn. Hij liep al jaren met het idee zo'n proces van dichtbij mee te maken en er verslag van te doen. Hij vertelt: 'Wanneer een vader of moeder van iemand in mijn vriendenkring stierf, informeerde ik na verloop van tijd weleens voorzichtig naar de afwikkeling van de nalatenschap. Maar daar kreeg ik zelden antwoord op. Ik merkte: je praat daar niet over met buitenstaanders. Ook omdat ik zelf nauwelijks herinneringen heb aan de periode na het overlijden van mijn moeder, werd ik steeds nieuwsgieriger. Ik dacht: dit is een belangrijke periode in een mensenleven en er is zo weinig over bekend; ik ga proberen een gezin te vinden dat mij van begin tot eind wil laten meekijken.'

Terughoudend

Die zoektocht duurde zo'n vijf jaar. Een uitvaartbegeleidster die op de hoogte was van Wittenbergs idee, bracht hem in contact met het gezin Van Overdijk. 'Ik had het geluk dat de oudste zoon, Toon, een boek van mij had gelezen, op basis waarvan hij gedacht heeft: die man is te vertrouwen. Al bij het eerste gesprek konden wij het goed vinden. Maar wat de rest van mijn idee zou vinden, moest ik maar afwachten.' Uiteindelijk hebben alle zeven kinderen ermee ingestemd. 'De op twee na jongste zoon Ben was terughoudender. Hij heeft vanaf het begin gezegd: "Ik wil er niks mee te maken hebben, maar verder is het oké." De drie oudste kinderen, Antoinette, Toon en José, hebben me nauw betrokken tot ver nadat hun moeders erfgoed was verdeeld. En ook de broers Louis, Jack en Rob hebben met me gesproken. Dat deze kinderen me het vertrouwen en de ruimte hebben gegeven om dit proces te volgen, vind ik moedig. Het is een emotioneel proces en van tevoren weet je niet wat er gaat gebeuren.'

WAT DOEN WE MET DE SPULLEN?

'Naakt en weerloos wachten moeders spullen op de dag des oordeels. De betekenis die ze hadden voor moeder, erft niemand.'

Uit: *Wat doen we met de spullen? Een portret van Nederland in één nalatenschap.*

DIT BOEK WINNEN?

Los de puzzel op op pagina 65 van deze *Ons!*

»

DICK WITTENBERG is journalist, schrijver en meesterverteller van grote verhalen over alledaagse gebeurtenissen. Zijn werk voor *NRC Handelsblad* is veelvuldig bekroond. Tegenwoordig schrijft hij voor *De Correspondent*. En voor de *Ons*: op pagina 26 ziet u een mooi portret van de Ethiopische Nurita Feysia van zijn hand.

Schuldgevoel

Een eerste poging om dit boek te schrijven is gestrand. 'Het was te confronterend vanwege mijn gemis aan herinneringen rondom het overlijden van mijn eigen moeder. Ik voelde me schuldig tegenover haar. Dat ik haar in de laatste maanden niet méér had bijgestaan, dat ik haar niet vaker vragen had gesteld. Tijdens het schrijven van de eerste versie merkte ik dat ik mezelf die dingen kwalijk nam. Was ik zo onverschillig geweest?'

Wittenberg wilde meer te weten komen over die periode. In de kruipruimte van zijn huis vond hij zijn oude dagboek. 'En toen las ik dat mijn moeder is overleden in een periode waarin er voor mij veel speelde. Ik zat midden in een echtscheiding, had net een nieuwe baan. Toen ik dat wist, kon ik een beetje vergevingsgezinder naar mezelf kijken. En daarna is het boek er toch gekomen.'

Bloeiperiode

Het boek schetst de enorme welvaartsgroei van Nederland tijdens Jo's leven: de toename van haar bezittingen is ongekend. Tegelijkertijd is het een diepmenselijk verhaal over een vrouw die een pittig leven heeft geleid en op latere leeftijd tot bloei is gekomen. 'Een groot deel van haar leven heeft ze gezwoegd. Voor haar gezin, maar ook voor het schildersbedrijf van haar man dat allerm minst op rolletjes liep. Eigenlijk kon ze het allemaal niet aan. Na het overlijden van haar man vond Jo opnieuw liefde, en ze kreeg nieuwe interesses... En ja, dan denk ik: wat fijn dat een mens ook na pakweg zijn zestigste nog een bloeiperiode kan hebben.'

Betekenis

In zijn boek wisselt Wittenberg het familieverhaal af met beschouwende hoofdstukken over de betekenis van spullen. Want spullen lijken betekenisloos,

maar zijn dat niet. 'Iedereen heeft spullen waar hij liefde in heeft geïnvesteerd', legt hij uit. 'Die hem doen denken aan een dierbare vriend, een familielid, of die een verhaal oproepen. Mensen hebben relaties met andere mensen, maar ze hebben ook relaties met een aantal spullen. Dat vond ik een ontdekking.'

Is het schrijven van dit boek van invloed geweest op de manier waarop hij met zijn eigen nalatenschap wil omgaan? 'Zeker', antwoordt hij. 'Ik ga mijn kinderen niet ongezien opzadelen met mijn spullen. Ik ga er plezier aan beleven. Een of twee keer per jaar ga ik mijn spullen bekijken en me afvragen waar ik echt blij van word. Ik hoop dat mijn kinderen dan een dagdeel komen, zodat ik ze erover kan vertellen. En als zij bepaalde dingen in huis mooi of betekenisvol vinden, dan kan ik ze die bij leven al schenken. Dat is eigenlijk nog veel leuker.'

Met pek en veren

De afwikkeling van een nalatenschap is een zwaar proces, maar het kan je ook veel opleveren, zegt Wittenberg. 'Je kunt die laatste ouder nog één keer beter leren kennen, jezelf beter leren kennen, je relatie met je broers en zussen beter leren begrijpen. Je kunt zelfs de maatschappij beter leren begrijpen.' Ter illustratie vertelt hij: 'Vlak nadat mijn eerste poging dit boek te schrijven gestrand was, nodigde de familie Van Overdijk me uit voor een herdenking van hun moeder. Met lood in de schoenen ging ik erheen: ik had verwachtingen gewekt en kon ze niet waarmaken. Ik dacht: ze rollen me met pek en veren Oirschot uit. Maar dat was niet zo. Ze zeiden: "Jammer dat het boek er niet komt, maar voor ons is het eigenlijk al geschreven. Doordat jij erbij was hebben we gesprekken gevoerd die we anders nooit gevoerd zouden hebben." Daar was ik blij mee...' ■

Te mooi om waar te zijn

Hans van Leuven (72) uit Oirschot werd de dupe van een malafide energieaanbieder die zich voordeed als de KBO en dat heeft hem geld gekost. 'Als je een aanbieding krijgt die zoveel scheelt, kan het niet kloppen. Ik heb mijn lesje geleerd: gratis bestaat niet en bij twijfel bellen!'

Al jaren was hij trouwe klant bij een gerenommeerde energiemaatschappij via de KBO. 'Ik waardeer en steun de coöperatieve gedachte van de KBO. Dankbaar maak ik gebruik van ons ledenvoordeel.' Hans was tevreden en alles verliep uitstekend, totdat hij gebeld werd door een energieleverancier met de boodschap dat zij een mooie aanbieding voor hem hadden. 'De vriendelijke dame van het bedrijf vertelde dat zij via de KBO een aanbod mocht doen dat aanzienlijk in prijs scheelde. Voor 2020 kwam dat neer op een voordeel van 70,- euro per maand bij een 2-jarig contract. Het leek te mooi om waar te zijn. En dat bleek ook zo.

Les 1: gratis bestaat niet! Het waren mooie woorden en ik ben erin getrapt. Toen mijn

rekeningafschriften binnen kwamen, zag ik tot mijn verbazing dat gas en stroom apart in rekening gebracht werden. Ik voelde me bedrogen!

Kort geleden werd Hans weer gebeld, dit keer door een aardige heer. Ook hij mocht via de KBO een mooie aanbieding doen. 'Ik was meteen op mijn qui-vive, dat kun je begrijpen. Ik vroeg hem mij de offerte even per mail toe te sturen. Dat kon hij niet. Helaas dan houdt het op, antwoordde ik hem. Uiteindelijk ontving ik de aanbieding op mail, vervolgens wilde hij het snel afwerken. Wordt er weer een vuil spelletje gespeeld? Ik belde de KBO om de aanbieding en de contactpersoon te checken. Zij hebben me overtuigd dat het gunstiger is om je energievoordeel via de KBO te regelen. Ze vertelden me: "De KBO geeft geen cadeaus. Wij bieden de meest scherpe prijs aan onze leden."

Les 2: bellen bij twijfel! Het is belangrijk dat de leverancier betrouwbaar is. Ik heb de boete om mijn contract op te zeggen voor lief genomen en heb Ons Energievoordeel van KBO-Brabant alles netjes in orde laten brengen. Overstappen is een kwestie van vertrouwen.' ■

'Ik voelde me bedrogen'

Meer informatie

ONS Energievoordeel
van KBO-Brabant
Klantenservice:
(085) 486 33 63
E-mail
**klantenservice@
onsledenvoordeel.nl**

Heerlijk relaxen
en makkelijk
opstaan...

Een relaxfauteuil voor het leven?

Een goede en gezonde zithouding, heerlijk relaxen en makkelijk opstaan? Ontdek het comfort van de op maat gemaakte relaxfauteuils en banken. Vraag gratis het uitgebreide inspiratiemagazine aan.

 0341-277010
www.well-fair.nl

Grijs gedraaid: sociale concertreeks in december

In december vinden in verschillende Brabantse steden negen sociale concerten plaats met de titel *Grijs gedraaid*. U ziet er optredens van zanger Gerard van Maasakkers en danser Andrew Greenwood, en na afloop kunt u deelnemen aan een gezellige nazit en een kunstworkshop. Het zijn concerten met een belangrijke missie: senioren met elkaar verbinden.

Dat eenzaamheid onder senioren veel voorkomt, is tijdens de coronacrisis extra duidelijk geworden. Tegelijkertijd blijkt uit verschillende onderzoeken dat kunst- en cultuurparticipatie een positief effect heeft op de lichamelijke en geestelijke gezondheid van senioren. Kamerata Zuid, Switch2Move, Stichting Stoute Schoenen, Stichting Vier het Leven en KBO-Brabant hebben de handen ineengeslagen en met *Grijs gedraaid* een uniek programma ontwikkeld. Het concert is speciaal gericht op ouderen. Het idee is dat de ene senior een andere senior, die niet meer zo vaak buiten de deur komt, meevraagt. De activiteiten in het theater helpen de bezoekers met elkaar in contact te komen.

Het programma

Gerard van Maasakkers brengt samen met Kamerata Zuid zijn liedjes ten gehore. Danser Andrew Greenwood zorgt ervoor dat de zaal in beweging komt. Jessica Donders van de Stichting Stoute Schoenen faciliteert na afloop van de optredens een ontmoeting, waarbij de concertbezoekers kunnen napraten en deelnemen aan een kunstworkshop. Wie dat leuk vindt, kan zich aanmelden voor een gezellige vervolgmiddag.

Hulp gezocht!

Om dit alles in goede banen te leiden, is per

concert hulp nodig van tien vrijwilligers. Bijvoorbeeld om mensen die niet goed ter been zijn naar hun zitplaats te helpen. En na de voorstelling ondersteunen vrijwilligers bij de kunstworkshop door deelnemers uit te leggen wat de bedoeling is. Wilt u zich als vrijwilliger aanmelden? Dat kan bij Jacquélien Cuppers via jcuppers@kbo-brabant.nl of via (073) 644 40 66. ■

CONCERTAGENDA GRIJS GEDRAAID

- **07 december 2021** De Kring
Roosendaal 14.00 uur, € 19,80
 - **12 december 2021** Theaters
Tilburg 14.30 uur, € 24,50
 - **14 december 2021** De Leest
Waalwijk 15.00 uur, € 24,50
 - **18 december 2021** Theater aan de Parade
Den Bosch 15.00 uur, € 24,50
 - **19 december 2021** Het Speelhuis
Helmond 15.00 uur, € 24,50
 - **20 december 2021** Chassé Theater
Breda 11.00 uur, € 25,-
 - **21 december 2021** De Lievekamp
Oss 11.00 uur, € 19,50
 - **23 december 2021** Schouwburg
Cuijk 15.00 uur, € 24,50
 - **26 december 2021** Markant
Uden 15.00 uur, € 24,50
- Kaarten zijn alleen nog verkrijgbaar via de theaters.

GERARD VAN MAASAKKERS:

'Ik hoop natuurlijk dat er ook veel KBO-leden naar de concerten komen. En ik hoop vooral dat ze allemaal iemand meebrengen die niet vaak uitgaat en niet uit zichzelf gekomen was.'

Datingfraude

PAS OP DAT LIEFDE NIET BLIND MAAKT

Boven op een roze wolk verliezen we soms ons gezonde wantrouwen. Dat kan verstrekkende gevolgen hebben. Criminelen kunnen zich voordoen als stapelverliefde potentiële partners – die ineens geld nodig hebben. Tegen de tijd dat het verzoek om geld komt, hebben ze hun slachtoffer vaak al zorgvuldig ingepalmd. Franck Wagemakers van Slachtofferhulp Nederland vertelt hoe datingfraude in z'n werk gaat.

Een datingsite kan een uitkomst zijn voor wie zijn of haar partner heeft verloren, gescheiden is, of misschien al jarenlang alleen is.

‘Door je in te schrijven geef je aan dat je openstaat voor contact, maar daar kunnen anderen misbruik van maken’, zegt Franck Wagemakers, beleidsmedewerker bij Slachtofferhulp Nederland. ‘Mensen die datingfraude plegen, doen zich voor als iemand anders en zijn alleen uit op je geld.’

Een vak

Vaak spint de crimineel eerst een zorgvuldig web vóór het eerste verzoek om geld komt. ‘Datingfraude is als het ware een vak dat deze mensen tot in de puntjes beheersen’, zegt Wagemakers. ‘Ze zijn er goed in om te zeggen wat jij wilt horen. Ook blijken er vaak opvallend veel

overeenkomsten te zijn, bijvoorbeeld in afkomst, muzieksmaak, hobby’s. Té veel overeenkomsten zouden eigenlijk al argwaan moeten oproepen. Wat verder opvalt is dat een fraudeur een relatie heel snel wil opbouwen, heel veel berichtjes stuurt én alles digitaal wil doen. Live contact is om de een of andere reden onmogelijk – bijvoorbeeld omdat iemand ver weg is en pas over een aantal maanden weer in Nederland is. Verder raden datingfraudeurs nogal eens af om met andere mensen over de relatie te praten, onder het mom: “dit is ons geheimpje”. Het gaat allemaal heel geraffineerd. Als de fraudeur om geld vraagt, is het slachtoffer vaak al helemaal meegenomen in het verhaal.’

Grenzen aangeven

Zoals er gemeenschappelijke kenmerken van de fraudeurs zijn, zo zijn die er ook van de slachtoffers, vertelt Wagemakers. ‘Hét slachtoffer bestaat uiteraard niet. We zien wel dat vrouwen relatief vaak slachtoffer worden, vaak als ze tussen de 45 en 65 jaar zijn. Onderzoekers noemen dat wel de “nu ik”-groep: vrouwen die veel voor een ander hebben gezorgd of net een ongelukkige relatie achter de rug hebben en nu zélf willen genieten. Ze willen nu zelf eens gezien worden en aandacht krijgen. Uit onderzoek blijkt dat veel slachtoffers sociaal vaardig en financieel zelfstandig zijn en een goed opleidingsniveau hebben. Een tweede groep die we zien, zijn de mensen die minder goed zijn in het aangeven van hun grenzen, aandacht zoeken en kwetsbaar zijn voor de zogenaamde genegenheid van een datingfraudeur. De derde groep die relatief vaak slachtoffer wordt van datingfraude, zijn mensen van rond de zeventig of tachtig die nog één keer in hun leven alles anders willen doen. Soms hebben ze spijt dat ze eerder in hun leven nooit echt »

DATINGFRAUDE? WEES HIER ALERT OP

Daten via internet kan heel leuk zijn, maar wees alert op oplichters die niet op uw liefde uit zijn, maar op uw geld. Dit zijn enkele redenen voor alarmbellen:

- Uw datingpartner spreekt Engels of een andere buitenlandse taal.
- Uw datingpartner heeft een ver-weg-beroep, bijvoorbeeld uitgezonden militair of werknemer op een booreiland.
- Uw datingpartner is wel héél ideaal.
- Uw datingpartner wil snel naar u toe komen, maar stuit daarbij op problemen.
- Uw datingpartner kan (even) niet bij zijn of haar geld komen.

**FRANCK
WAGEMAKERS**
Beleidsmedewerker bij
Slachtofferhulp Nederland

**'Wees alert
als iemand
alleen digitaal
contact wil,
probeer ook
in het echt af
te spreken'**

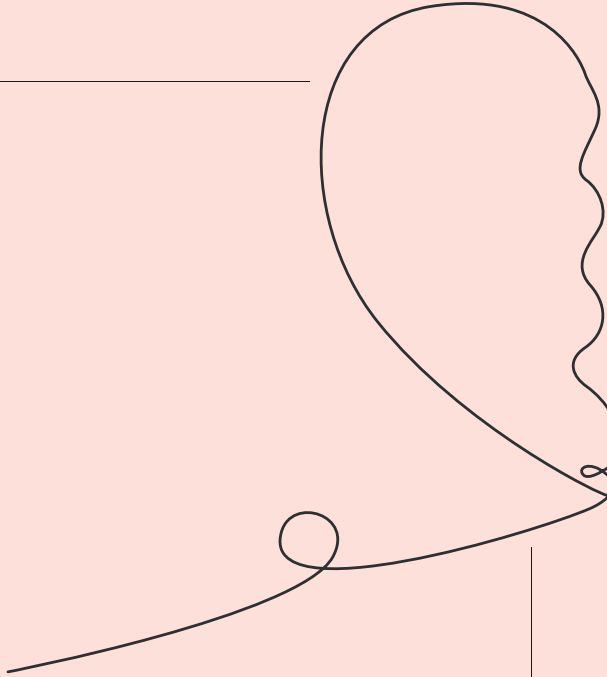
uit de band zijn gesprongen, maar altijd gedisciplineerd en zuinig hebben geleefd.'

Geraffineerd

Ook het verzoek om geld is vaak zó geraffineerd en geloofwaardig - soms compleet met nepdocumenten die niet van echte zijn te onderscheiden - dat het niet eens heel verwonderlijk is dat iemand die op een roze wolk zit, daarin meegaat. Bijvoorbeeld, kort voor de geplande echte ontmoeting: 'Mijn vlucht is vanwege corona geannuleerd en nu moet ik vandaag nog een nieuw ticket kopen, maar ik kan op het vliegveld niet bij m'n spaarrekening'. Of: 'Ik moet verlofdagen kopen om nu al vrij te nemen zodat ik naar je toe kan. Ik betaal je binnen een maand terug.'

Dubbel slachtoffer

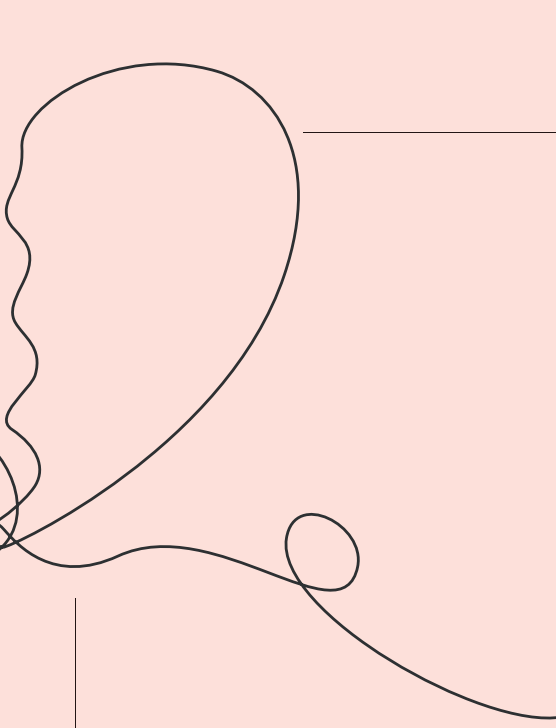
Soms eindigt de oplichting als het slachtoffer té veel argwaan krijgt, andere keren belt de bank dat er geld wordt overgemaakt naar een frauduleuze rekening. Wie er eenmaal achter komt dat de vermeende geliefde een fraudeur is, durft daar vaak niet voor uit te komen, vertelt Wagemakers. 'De omgeving doet aan *victim blaming*: het slachtoffer krijgt verwijten in plaats van medeleven. "Hoe

kon je nou zó dom zijn?" of: "Je maakt toch niet zomaar 8.000 euro over?" Mensen voelen zich zelf vaak al dom, verdrietig en boos. Dan helpen zulke reacties niet in het herstel.' Wat ook niet helpt is dat de pakkans van de daders ontzettend klein is. 'Er zitten bijvoorbeeld hele criminele netwerken in onder meer Nigeria nepprofielen aan te maken. Je komt er niet achter wie dan precies jou heeft opgelicht. De politie kan ontmoedigend reageren dat aangifte doen geen zin zou hebben omdat je het geld tenslotte zelf hebt overgemaakt. Door onvoldoende steun van instanties

Veilig daten met 'Groet & Ontmoet'

KBO-Brabant heeft een eigen datingservice: Groet & Ontmoet. De 'datinghoek' op onze website is onlangs vernieuwd en heeft nu een vrolijke en moderne uitstraling. U vindt hier leden van KBO-Brabant die op zoek zijn naar een levens-, stap- of reismaatje. U kunt op de oproep van een ander reageren of zelf een oproep plaatsen. Die mogelijkheid is alleen beschikbaar voor leden van KBO-Brabant; u moet inloggen met uw lidnummer en een wachtwoord. Zo weet u dus zeker dat u contact hebt met een medelid. 'Dat geeft mensen een vertrouwd gevoel, merk ik', vertelt Karen Roelofs, die de website beheert. 'Leden gaan ervanuit dat andere leden te goeder trouw zijn. Heel soms krijg ik bericht dat iemand niets van zich heeft laten horen, maar berichten over vervelende gebeurtenissen zijn bij ons gelukkig nog nooit binnengekomen.' Als het niet lukt om een oproep te plaatsen op de website, kunt u Karen Roelofs om hulp vragen. U kunt uw oproep ook op papier insturen voor plaatsing in de *Ons*. www.kbo-brabant.nl/groetenontmoet

word je dan “secundair gevictimiseerd”: je wordt voor een tweede keer slachtoffer.’

Accounts blokkeren

Wagemakers raadt aan om toch altijd aangifte te doen en om gebruikte accounts meteen te blokkeren, ook uit zelfbescherming. ‘We zien soms dat het gevoel zó sterk is, dat een slachtoffer toch weer contact opneemt en opnieuw wordt opgelicht. Daar moet je jezelf tegen proberen te beschermen. Als het contact via sociale media is gelegd, bijvoorbeeld Facebook, dan is het ook altijd goed daar contact mee op te nemen. Verder zou ik mensen aanraden melding te maken bij de Fraudehulpdesk en contact op te nemen met Slachtofferhulp Nederland. Wij verlenen kosteloos emotionele en juridische ondersteuning om herstel en recht te vinden en bieden ook lotgenotencontact.’ Het belangrijkste advies van Wagemakers om datingfraude te voorkomen, is: ‘Wees alert als iemand alleen digitaal contact wil. Probeer wanneer het online klikt, ook in het echt af te spreken. En doe dat - om weer andere risico’s te voorkomen - bij voorbaat in de horeca.’ ■

‘Mijn wereld is op z’n kop gezet, maar ik ben sterker opgestaan’

Sylvia (54) werd ruim twee jaar geleden slachtoffer van datingfraude. ‘Een betaalde datingsite leek me een vertrouwde plek. Maar datingfraude is zó lucratief, dat het blijkbaar prima uit kan om daar abonnementskosten voor te betalen. Ik kwam zelf uit een vervelende periode met een verbroken relatie en een contact dat niet lekker liep. Wie weet vind ik hier de liefde van mijn leven – dat was mijn gedachte.

Ik reageerde op het profiel van iemand die op een booreiland werkte. Mijn broer heeft dat werk ook gedaan, dus ik heb van alles gecheckt en het klopte allemaal. We hadden heel leuk contact. We belden ook, maar voor videobellen was de verbinding niet sterk genoeg, zei hij. Op een gegeven moment wilde hij eerder met verlof om naar mij toe te kunnen, maar daar zaten wel kosten aan: zijn vervanger moest worden betaald. Hij vroeg een kennis dat naar mij over te maken, waarna ik het naar hem over kon maken. Zo heb ik een paar keer geld doorgesluisd – daar zag ik geen kwaad in. Hij stuurde allerlei documenten als bewijs. Het leek aan alle kanten te kloppen.

Later ging ik ook rechtstreeks geld overmaken, tot de bank mij belde om te vertellen dat ik geld overmaakte naar een frauduleuze rekening. De medewerker vroeg of ik soms geld overmaakte naar iemand met wie ik internetdate. Ik was eerst boos over die vraag, maar realiseerde me snel dat ik opgelicht was. Ik ben ontzettend veel geld kwijtgeraakt, heb er zelfs een lening voor afgesloten. Later bleek dat het geld dat ik had doorgesluisd, afkomstig was van andere slachtoffers. Waar ik echt boos over was, was dat hij er ook mijn zoon van twaalf in had betrokken. Daar had hij aan de telefoon mee gesproken. Hij sprak overigens perfect Engels, niet Nigeriaans-Engels, zagezegd.

Ik was boos, machteloos, verdrietig en durfde het eerst aan niemand te vertellen. Nu doe ik dat juist wel. Het is goed anderen ervan bewust te maken dat datingfraude bestaat en dat je niet de enige bent als dit je overkomt – datingsites zitten vol fraudeurs. Je bent ook niet dom, want dit gaat zó geraffineerd.

Het heeft wel even geduurd voor ik mensen weer durfde te vertrouwen, zeker op relatiegebied. Je gaat er bijna aan twijfelen of er nog wel normale mensen op datingsites zitten. Maar ik heb er bewust voor gekozen niet in de put te gaan zitten. Mijn wereld is op z’n kop gezet, maar als je onderuitgaat, sta je sterker op. En mijn belangrijkste advies: geef nooit de hoop op echte liefde op.’

www.BTRreizen.nl

☎ 055 - 5059500

Kerst- en Nieuwjaarvakanties

Speciale aanbieding

Kerstbusvakantie All Inclusive Hotel Bitburg *** Süd Eifel Duitsland

Met gezellig kerstprogramma en excursies naar Luxemburg, Trier en langs de Moezel naar Bernkastel
6 dagen 22 t/m 27 december 2021
All Inclusive voor slechts € 489,- p.p.

Kerstmarkten Valkenburg

Hotel Op de Boud *** / All Inclusive
3 of 4 dagen autoreis va. € 125,- p.p.

Kerstmarkten Sauerland

Hotel Am Wall *** / All Inclusive
3 of 4 dagen autoreis va. € 138,- p.p.

Kerst in Valkenburg

Hotel Op de Boud ***
5 dagen autovakantie € 335,- p.p.

Kerst in de Duitse Eifel

Hotel Am Park *** / All Inclusive
6 of 7 daagse autoreis va. € 299,- p.p.

Kerstbusreis Valkenburg

Hotel Op de Boud ***
5 dagen 23 t/m 27 dec. € 465,- p.p.

Kerst in de Duitse Süd Eifel

Hotel Bitburg *** / All Inclusive
6 of 7 daagse autoreis va. € 299,- p.p.

Oud & Nieuw in Valkenburg

Hotel Op de Boud *** / All Inclusive
4 of 5 dagen autoreis va. € 195,- p.p.

Oud & Nieuw Wunderland

Wunderland / Kalkar / All Inclusive
3 of 4 dagen autoreis va. € 269,- p.p.

BTR Reizen heeft nog veel meer sfeervolle en goed verzorgde
Kerst- en Nieuwjaar auto- en busvakanties en riviercruises

Autovakanties All Inclusive

Hotel Oranjeoord / Hoogsoeren
5 dg. Veluwe va. € 274,- p.p.

Hotel Brauer / Treis-Karden
5 dagen Moezel va. € 233,- p.p.

Hotel Op de Boud / Valkenburg
5 dagen Zuid Limburg va. € 246,- p.p.

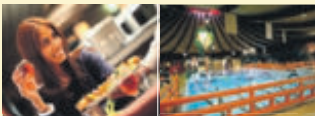
Hotel Der Jägerhof / Badessen
5 dg. Teutoburgerwald va. € 259,- p.p.

Hotel 't Holt / Diepenheim
5 dg. Hof van Twente va. € 244,- p.p.

Hotel Am Park / Stadtkyll
5 dg. Vulkaaneifel va. € 210,- p.p.

Hotel De Bonte Wever / Assen
4 dagen Drenthe va. € 209,- p.p.

Hotel Am Wall / Soest
5 dagen Sauerland va. € 269,- p.p.

BTR Reizen biedt u nog veel meer gastvrije All Inclusive Hotels op
de mooiste plekjes in Nederland en Duitsland met veel Voordeel

BTR Reizen senioren groepsvakanties

- ◆ Altijd geheel verzorgde busvakanties op basis van HP, VP of All Inclusive
- ◆ Inclusief mooie excursies en gezellige avondprogramma's
- ◆ Ruime keuze aan gastvrije hotels in Nederland, België, Duitsland en Luxemburg

Vraag naar alle mogelijkheden of zie: www.BTRreizen.nl/groepsreizen

☎ 055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

●●● SPATOILET.COM

Al 15 jr. de allerbeste toiletzitting
met onderdouche
Ga voor hygiëne en wellness!

Klant
beoordeling
9,7

Kies een verwarmde toiletzitting met onderdouche:

- Prijs: € 745,- incl. btw en 3 jaar garantie.
- Spatoilet past op vrijwel iedere wc-pot
- Installatie door ons zonder hakken en breken:
€ 195,- inclusief btw, materialen en voorrijden.

Eenvoudige installatie – gebruiksvriendelijk –
met geuvreter – verwarmde zitting – afstandsbediening
gratis proberen – betalen na proefperiode

Waar wacht u nog op?

072 5629 269 / 020 6141 232 • spatoilet.com

SCOOT₂BE

Feel free with scoot2be

Meerheide 100 S
5521DX Eersel
0497 - 518805
www.scoot2be.nl
Info@scoot2be.nl

Al meer dan 10 jaar het vertrouwde adres
voor uw veilige en betaalbare mobiliteit

Wij zijn gewoon open!

Bel 0497-518805 voor een afspraak

Voor KBO leden nu extra voordeel bij aankoop:
op hand rolstoelen, trippelstoelen en rollators 10% korting
op fietsen en scootmobielen 2 jaar gratis onderhoud.

Al ruim 45 jaar het adres voor comfort en kwaliteit

Teun Arts

Elke dag (thuis) op vakantie...

Sta op fauteuil opruiming!
Ruim 70 modellen sta op fauteuils met hoge kortingen direct uit voorraad leverbaar.

Al ruim 45 jaar staan wij garant voor de beste fauteuils en de mooiste banken. Welkom bij zitcomfortspecialzaak Teun Arts.

Lekker zitten? Teun Arts!

Relaxfauteuils op draaivoet
Meer dan 230 modellen

kamerfauteuils
meer dan 40 modellen

Klassieke relaxfauteuils
meer dan 50 modellen

Banken & bankstellen
Meer dan 45 modellen

Handmatige relaxfauteuils
meer dan 280 modellen

Relaxfauteuils met Sta- op hulp
meer dan 90 modellen
(Veelal uit voorraad leverbaar)

welke stijl of welke type zitmeubel u ook zoekt, Teun Arts heeft alles!

Assortiment	Inruil	Levertijd	Bezorging	Garantie	Mogelijkheden	Advies
In onze 2000m ² showroom vindt u de grootste collectie relaxfauteuils van Nederland	Nu tot wel € 300,- retour voor uw oude meubel*	Onze meubelen zijn veelal uit voorraad leverbaar dus binnen 1 week	Gratis levering door heel Nederland	Enkel West Europees topfabrikaat met minimaal 5 jaar fabrieksgarantie	Naar wens aanpassingen mogelijk in onze stoffeerderijafdeling	Door ruim 45 jaar ervaring met zitmeubelen krijgt u bij ons het beste advies

Onze openingstijden: Di, Wo & Do 10:00 - 17:30, Vrijdag 10:00 - 21:00, Zaterdag 10:00 - 17:00 tel.: 0485 - 45 29 86 www.teunarts.nl info@teunarts.nl
Boersestraat 11, 5454NG, Sint Hubert. In St.Hubert op de rotonde richting Wanroij, dan 3e weg links, 1e rechts.

* nvt op aktiemodellen, niet icm overige akties & aanbiedingen

IJS VERS VAN DE KOE

• De groep is zó groot dat hij wordt opgesplitst!

• Boer Ad Schepens legt uit hoe zijn dagelijks werk eruitziet

• Bij het zien van de kalfjes is iedereen ontroerd

Vanille, chocola, citroen, hazelnoot, karamel-zeezout, M&M's en smurfenijs. Uit zoveel smaken is het lastig kiezen. Allemaal even vers, even lekker én gemaakt met verse melk van eigen koeien. Leden van Seniorenvereniging Budel bezochten in de nazomer een ijsboerderij in Maarheeze waar ze met eigen ogen het hele proces van melken tot ijsbolletje konden zien.

In september is het altijd een beetje spannend wat het weer gaat doen. Als je met een groepje op de fiets stapt met als eindbestemming een ijsboerderij, dan hou je het natuurlijk het liefst helemaal droog. Het lijkt allemaal goed te gaan, maar net op het moment dat de Budelse KBO'ers de ijsboerderij in Maarheeze bereiken en hun fiets op slot zetten, barst het los. Dikke druppels regen vallen uit de lucht. Niet echt ijsweer vandaag. Hoewel, een ijsje gaat er altijd in. En koud is het niet. 'Kom we gaan naar de koeien', zegt boer Ad Schepens enthousiast.

Zender om hun nek

De animo voor de ijs-excursie is enorm en daarom wordt de groep in tweeën geknipt. De ene helft loopt met boer Ad mee en de andere helft met zijn zoon Mark. Petjes en capuchons gaan op, en in rap tempo trotseren de groepjes de regen, op weg naar de stallen. Daar blijkt alles geautomatiseerd te zijn. Boer Ad vertelt hoe de koeien niet meer met de hand worden gevoerd en gemolken maar volledig geautomatiseerd. 'Ze hebben allemaal een zender om hun nek en daar staat alle informatie op.'

Een heel jaar op vakantie

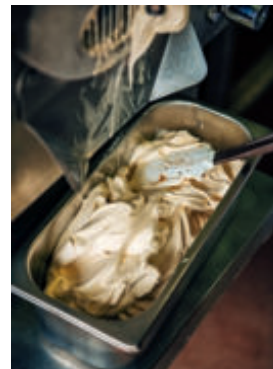
'Reuze interessant allemaal', vindt Lilian Compen (67). 'De machine weet precies welke koe nog gemolken moet worden en welke al klaar is. Volgens mij kan die boer gewoon een heel jaar op vakantie. De machines doen al het werk.' Bij de kalfjes is iedereen ontroerd. 'Zijn dit nou kalfjes of enters?', wil Gerrie de Kok (72) weten. 'Zo heten ze als ze één jaar zijn, toch?' Maar ze zijn nog piepjong. 'Drie tot zeven maanden', antwoordt Ad. Ook Gerrie is enthousiast. 'Ik ben heel blij dat dit nu weer gewoon kan, in een groepje bij elkaar. Dat hebben we wel echt gemist, hoor. Het is hartstikke leuk om hier te worden rondgeleid en iets nieuws te horen.'

Indrukwekkend

In een kantoortje laat Ad op het beeldscherm zien welke informatie allemaal wordt opgeslagen. Van iedere koe wordt alles genoteerd. Gewicht, temperatuur, wanneer ze voor het laatst gemolken zijn, of ze drachtig zijn en nog veel meer. 'Ik sta ervan te kijken hoe gemoderniseerd de boerderij is', zegt Piet Damen (76), die pas een paar weken lid is van Seniorenvereniging Budel. 'Voor mijn werk kwam ik vroeger vaak op boerenbedrijven maar zoiets heb ik »

IJS UIT EEN AUTOMAAT

Een ijsje gaat er altijd in. Zeker na een lange fietstocht in de zomer. Sinds 2018 maakt de familie Schepens ambachtelijk en vers boerderij-ijs met melk van eigen koeien. En wat is er leuker dan je ijsje zelf 'tappen' bij de ijsautomaat op de boerderij? Bij goed weer loopt het storm. Het gezellige terras is inmiddels uitgebreid met een leuke speeltuin én een groot majsdoelhof.

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Promenade

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Borgo

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Nangis

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Nice

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Marseille

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Maxim

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Pradet

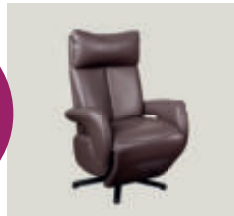

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Santes

21% BTW KORTING!*

1000 KLEUREN IN STOF EN LEER

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Blaize

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Zonza

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Lyon

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Lecci

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Brignoles

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Fameux

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Magnifique

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Sublime

ONEINDIG AANTAL OPTIES

- ✓ Mogelijk met massage
- ✓ Elektrische lendesteun
- ✓ Verwarming
- ✓ USB
- ✓ Tiptoets
- ✓ Tot wel 5 motoren
- ✓ Maatwerk
- ✓ Sta-op mogelijk

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Triomphe

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Grenada

Verkrijgbaar in 250+ kleuren!
Jolie

- Garantie tot 10 jaar
 Direct leverbaar
 Laagste prijsgarantie
 Hoge kwaliteit
 Uitstekende service
 Gratis proefzitten bij u thuis
 1000 kleuren in stof en leer

Heerhugowaard
W.M. Dudokweg 32
1703 DB Heerhugowaard
Ma t/m za: 09:00-17:00
Zo: gesloten

Udenhout
Kreitemolenstraat 43A
5071 BA Udenhout
Ma t/m za: 09:00-17:00
Zo: gesloten

Barendrecht
Dorpsstraat 74
2992 BE Barendrecht
Ma t/m za: 09:00- 17:00
Zo: gesloten

Hoogland
Kraailandhof 11
3828 JN Hoogland
Ma t/m za: 09:00- 17:00
Zo: gesloten

**Demonstratie
aan huis?***

Bel nu: 085-065-5292

*actie alleen geldig op elektrische massatoelen

nog nooit gezien. Die koeien komen een paar keer per dag langs de melkrobot. Indrukwekkend. Ik vind dat altijd wel interessant hoor, de techniek achter zo'n bedrijf.'

Frisse wind

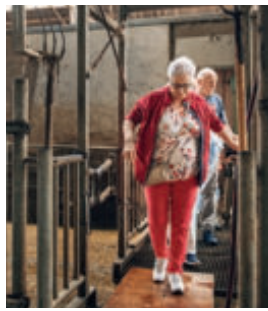
Het bezoek aan de ijsboerderij is er eentje uit een reeks bedrijfsbezoekjes in de buurt. Interessante plekken met een bijzonder verhaal, op fietsafstand van Budel. Voor wie dat te zwaar of te ingewikkeld vindt, wordt vervoer geregeld. Een idee van Jen Compen, voorzitter van Seniorenvereniging Budel. Zo staan er nog een wijnboerderij en een theeplantage op het programma. 'Toen ik voorzitter werd, wilde ik een beetje een frisse wind laten waaien. Wij hebben ook behoorlijk wat jonge leden die het hartstikke leuk vinden om op pad te gaan en echt iets te ervaren. Dit soort bezoekjes zijn dan natuurlijk heel interessant. Veel mensen komen zelf van een boerenbedrijf en dan is het leuk om te zien hoe het er tegenwoordig aan toe gaat.'

Wat een bofkont

Terug naar de koeien. Het is bijna droog als Ad ineens enthousiast roept: 'Willen jullie een hele grote dekstier zien?' En voor ze kunnen antwoorden, staat de groep oog in oog met Suzuki, een gigantische witte stier die de groep zeer geïnteresseerd aankijkt. Iedereen is er stil van. 'Dit is de vader van een heleboel kalfjes', zegt Ad. 'Niet van allemaal hoor want we werken ook veel met inseminatie. Maar als dat niet lukt, dan wordt Suzuki erbij geroepen. Hij is ook de enige die vaartjes geeft, dus dat vinden we ook wel interessant.' 'Wat een bofkont', zegt een van de heren uit de groep lachend. 'Maar ook wel weer een beetje zielig hoe hij zo alleen staat', vinden vooral de dames.

Het geheim van ons ijs

Dan is het tijd voor het ijsmaken zelf.

Dat is het werk waar Ads vrouw, Ine, en schoondochter Mirjam zich op hebben toegelegd. 'Het geheim van ons ijs? Dat het echt vers is', vertelt Ine. 'En dat het dierlijk vet er niet uitgehaald is, zoals vaak wel gebeurt. Ons ijs heeft dus echt een lekkere romige smaak. Dat vinden onze klanten ook, want het loopt storm. Ik denk dat we elke week tegen de honderd liter melk verwerken voor het ijs.' Als de hele groep zich in de ijsmakerij heeft verzameld, begint Mirjam met uitleggen. Achter haar staat een grote machine waar straks de melk in gaat. De 300-literketel is al druk aan het reutelen dus ze moet wat harder praten om zichzelf verstaanbaar te maken. 'Ik heb hier de mix voor het ijs', laat ze zien. 'In dit geval karamel-zeezout. Dat mix ik door de melk en dan gaat het in de machine.' Die begint vervolgens druk te pruttelen. 'Even tien minuten wachten', gaat Mirjam verder. 'En dan komt het ijs er vanzelf uit.' Het is tijd om te proeven. 'Daar deden we het natuurlijk allemaal voor, hè', lacht Piet Damen als hij even later met een brede lach op zijn gezicht een lik van zijn vanille-ijsje neemt. 'Het smaakt inderdaad heerlijk', zegt hij enthousiast. 'Ze hebben geen woord te veel gezegd.' Als iedereen zijn ijsje op heeft, is het tijd om weer op de fiets te stappen, terug naar Budel. Dit keer schijnt gelukkig het zonnetje. ■

Deze rubriek gaat over onze rechten en plichten en over notariële zaken, beschreven aan de hand van een concreet voorbeeld. Deze keer: waar moet u op letten bij de zorgverzekering?

Een andere zorgverzekering: hier moet u op letten!

Voor het einde van het jaar kunt u besluiten uw zorgverzekering aan te passen. Dat vraagt wat inspanning, maar kan veel geld besparen, zegt Aad Overvliet, verzekeringsdeskundige en lid van de juridische helpdesk van KBO-Brabant.

Oproep!

Heeft u een financiële of notariële kwestie die u aan de juridische helpdesk wilt voorleggen? E-mail uw vraag en telefoonnummer o.v.v. Juridische helpdesk naar ons@kbo-brabant.nl of per post naar KBO-Brabant, t.a.v. Juridische helpdesk, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch of bel ons kantoor: (073) 644 40 66.

Nieuw: de notarissen van onze juridische helpdesk houden elke 2e en 4e dinsdag van de maand van 10.00-12.00 uur een (gratis) telefonisch spreekuur. Bel met uw vragen voor de notaris naar: (073) 30 36 446.

Meneer en mevrouw Van Beers (71 en 70) hebben al jaren dezelfde zorgverzekering. Ze vragen zich af of die in hun situatie eigenlijk wel optimaal is

Even voor gaan zitten

Heel verstandig dat het echtpaar Van Beers zich dit afvraagt, zegt Aad Overvliet.

'Zorgverzekeringen zijn best ingewikkeld. Als u er echt even voor gaat zitten, kan het

een flinke besparing opleveren. Het einde van het jaar is daarvoor het ideale moment: de polis voor volgend jaar is binnen en de huidige verzekering opzeggen kan nog tot 31 december.'

Keuzes

Overvliet legt uit wat de belangrijkste vragen zijn voor een eventuele overstap. 'Ten eerste: hoe duur is het basispakket bij uw verzekeraar? Wie handig is met internet of kinderen heeft die dat zijn,

kan kiezen voor een verzekeraar die alles digitaal doet. Dat kan wel 18 euro per maand schelen, terwijl de inhoud van het basispakket bij iedere verzekeraar precies hetzelfde is. Het is wel belangrijk na te gaan of de internetverzekeraar de zorgverleners heeft gecontracteerd waar u als verzekerde terecht wil kunnen, bijvoorbeeld het regionale ziekenhuis, en hoeveel u vergoed krijgt bij zorgverleners waarmee de zorgverzekeraar geen contract heeft.

Aanvullend pakket nodig?

Een tweede vraag is: heeft u wel echt een aanvullend pakket nodig en zo ja, welk aanvullend pakket? Wie verwacht hooguit zes tot tien keer naar de fysiotherapeut te gaan, hoeft geen pakket waarin dat 32 keer wordt vergoed.' Belangrijk is ook de keuze tussen een natura- of restitutiepolis. 'De naturapolis is het goedkoopst, maar ook daarbij is het belangrijk om na te gaan of daarmee de door u gewenste zorgverleners worden vergoed. De restitutiepolis geeft geheel vrije keuze, maar dan moet u wel

zelf de declaraties afhandelen met uw verzekeraar.'

Korting via de gemeente

Mensen met een laag inkomen kunnen via hun gemeente een collectieve zorgverzekering afsluiten. Informatie daarover vindt u op de website van uw gemeente of aan de balie van het gemeentehuis. Overvliet: 'Om hiervoor in aanmerking te komen, moet u wel aantonen dat uw inkomen laag is. Dat kan een drempel zijn, maar het kan ook flink in de kosten schelen.'

Uw oude verzekering opzeggen moet voor 31 december. Een nieuwe afsluiten kan tot 31 januari, maar het is verstandiger dat ook nog dit jaar te doen. Een collectieve zorgverzekering via de gemeente moet u in elk geval voor 31 december regelen. ■

Uw eigen situatie kan anders zijn dan dit voorbeeld. Leg uw vragen voor aan een notaris of juridisch adviseur.

Collectiviteitskorting voor leden van KBO-Brabant bij VGZ

VGZ Zorgt is de aanvullende verzekering speciaal en uitsluitend voor leden van aangesloten thuiszorg-, ouderen- en patiëntenorganisaties. Als lid van KBO-Brabant ontvangt u bij VGZ Zorgt extra vergoedingen voor fysiotherapie, preventie en mantelzorg ten opzichte van de reguliere aanvullende verzekering van VGZ. Ook vergoedt VGZ uw lidmaatschap van KBO-Brabant tot een maximum van 25 euro per jaar bij een van de drie varianten van de aanvullende verzekering VGZ Zorgt: VGZ Zorgt Goed, VGZ Zorgt Beter en VGZ Zorgt Best.

Voor de tandartsverzekering kunt u eveneens kiezen uit drie varianten: VGZ Zorgt Tand Goed, VGZ Zorgt Tand Beter en VGZ Zorgt Tand Best. Met de keuze voor VGZ Zorgt heeft u telefonisch toegang tot de persoonlijk adviseur voor al uw zorg- en zorgverzekeringvragen. www.vgz.nl/zorgverzekering/altijd-welkom/persoonlijk-adviseur

Naar verwachting is het zorgverzekeraars per 1 januari 2023 wettelijk niet meer toegestaan collectiviteitskorting te bieden op de basisverzekering. Hierover zal het komende jaar meer duidelijk worden. Collectiviteitskorting op aanvullende verzekeringen blijft overigens wel toegestaan.'

VERGELIJKEN

Via www.zorgvergelijker.nl kunt u aanbieders met elkaar vergelijken. Vraag zo nodig iemand in uw omgeving of een vrijwillige ouderen-adviseur om u hierbij te helpen. Let wel: collectiviteitsvoordelen treft u in deze vergelijker niet aan.

Senioren Winkel

DE SPECIALIST IN VERANTWOORD ZITTEN EN SLAPEN

**Wilt u goed zitten en slapen?
Bel ons voor meer informatie!**

Wij hebben een meetstoel zodat uw fauteuil op maat gemaakt wordt.

Hoofdstraat 127 | 5481 AD | Schijndel

T: 073-547 52 78

www.seniorenwinkel.nl

Alleen ... of liever een arm om je heen?

Samen oud worden was de bedoeling, maar het leven besliste anders. Het Relatiebureau kan u helpen zoeken naar een nieuwe partner, discreet en vertrouwd.

Het Relatiebureau
Duurzame relaties

- Persoonlijke begeleiding en voorstellen
- Onbeperkte kennismaking en hoge slagingskansen
- Wij werken landelijk, een consulente bezoekt u altijd thuis

Het Relatiebureau

Bel

085 - 0765 365

Of mail

info@hetrelatiebureau.nl

www.hetrelatiebureau.nl

Erkend door BVSK / Singleskeurmerk / Geschillencommissie

*Hotel-Restaurant
Villa Nova*

Kerstarrangement

- * 3x overnachtingen
- * 3x ontbijtbuffet
- * 1x 3-gangendiner
- * 1x 4-gangen Kerstdiner
- * 1x Kerstbuffet

Familie Krans

Dorpsstraat 38

Zorgvlied

www.villa-nova.nl

Telefoon: 0521 387 212

Email: info@villa-nova.nl

**Kerst-arrangement
vanaf € 225,- p.p.**

Oproep plaatsen?

Bent u op zoek naar een maatje? U kunt uw oproep sturen naar KBO-Brabant o.v.v. 'Contactoproep Ons'. Vermeld uw adres, telefoonnummer en e-mailadres. Een oproep plaatsen kost € 15,-. Als er meer oproepen zijn dan ruimte in dit blad, dan leggen we een wachtlijst aan.

BR.O.NR. 11.001/21 Ik ben een spontane, vlotte en eerlijke weduwe van 60 jaar, en wil via deze weg graag in contact komen met een leuke, gezellige en eerlijke man, het liefst uit de omgeving van West-Brabant, om samen wat op te bouwen. Mijn voorkeur gaat uit naar een latrelatie. Ik hou van fietsen, tuinieren, lezen, terrasje pakken, strand, sauna en natuúrlijk op de eerste plaats mijn twee kinderen en twee kleinkinderen! Wil jij reageren, dan eventueel graag met een foto en je telefoonnummer erbij. Groetjes!

BR.O.NR. 11.002/21 Actieve weduwe zoekt lieve vriend tot 75 jaar, niet-roker. Omgeving West of Midden Brabant.

Reageren?

Stuur uw bericht in een gesloten envelop naar KBO-Brabant en zet linksboven op de envelop: 'Reactie Contactoproep Ons' en het nummer van de oproep waarop u reageert. Wij sturen uw envelop ongeopend door. Vermeld uw naam, adres of e-mailadres in uw reactie, zodat de ontvanger contact met u kan opnemen.

Adres

KBO-Brabant,
Postbus 3240, 5203 DE
's-Hertogenbosch of
**contactadvertentie@
kbo-brabant.nl**

Groet & Ontmoet

Mocht u uw oproep liever online plaatsen, dan kunt u dat doen op Groet & Ontmoet op **www.kbo-brabant.nl** Groet & Ontmoet staat garant voor veel gezellige contacten!

Is uw oproep geplaatst?

Vergeet u niet om altijd een reactie te sturen, óók aan de mensen met reacties waar u verder niet op in wenst te gaan? Het is maar een kleine moeite en het wordt heel erg op prijs gesteld!

BR.O.NR. 11.003/21 Weduwe zoekt vlotte vriend, 75-85 jaar die van een goed gesprek en van kaarten (bridge o.a.) en gezelligheid houdt. Omgeving O40, altijd reactie.

BR.O.NR. 11.004/21 Alleenstaande rustige man, 65 jaar, houdt van fietsen, dagje uit, terrasje. Rookt niet, is in bezit van een auto en eigen huis, en zoekt een rustige vrouw van dezelfde leeftijd om samen nog iets van het leven te maken. Wil je reageren, graag omgeving Eindhoven.

BR.O.NR. 11.005/21 Ben slanke, vlotte, goed uitzierende weduwnaar van 81 jaar. Zou graag in contact komen met een aardige, slanke weduwe van ongeveer dezelfde leeftijd, ± 77-82 jaar. Samen leuke dingen ondernemen, fietsen, wandelen, terrasje, dagje of weekendje weg en verder samen iets regelen. Ben makkelijk in de omgang, vele mogelijkheden. Woon in Gelderland, 5 km over de Maas. Heb eigen huis en rijd nog goed auto. Twee kinderen en twee kleinkinderen. Liefst reacties uit omgeving Grave-Oss-Rosmalen-Uden, graag met foto. U krijgt altijd een berichtje.

BR.O.NR. 11.006/21 Nog enigszins gebonden man van bijna 80 maar nog zeer vitaal, zoekt contact met vlotte ruimdenkende vrouw die nog van het leven wil genieten. Bij voorkeur Brabant, Gelderland of Noord Limburg. Reacties liefst met telefoonnummer.

BR.O.NR. 11.007/21 Man, 83 jaar, zoekt een leuke dame van ongeveer 80 jaar om samen nog een mooi leven op te bouwen. Ik ben nog kerngezond en hou van wandelen en fietsen. Verder ga ik graag op vakantie naar Spanje, Griekenland en Italië. Ik hou van operetmuziek en musicals en ga graag naar het theater. Ik ben in het bezit van een auto en kan me gemakkelijk verplaatsen. Ik zie je reactie met belangstelling tegemoet.

Kleine Noah overgelukkig

*De babypop draait zijn
hoofdje en giechelt!*

The Ashton-Drake

verzamelaarskwaliteit

- Interactief – hij draait zijn hoofdje en giechelt
 - Huid van zacht RealTouch®-vinyl
- Zorgvuldig met de hand ingebracht haar
- Met de hand beschilderd
- Met 1-HEEL-JAAR-teruggeef-garantie

Originele grootte: ca. 56 cm

Productnummer: 03-01878-202

Productprijs: € 249,90

(ook betaalbaar in 5 maand-
termijnen à € 49,98)
plus € 9,95 verzendkosten

Heeft 3 "AA" batterijen nodig
(niet meegeleverd)

Wat een heerlijke tijd als een kleine baby de wereld ontdekt. Dan straalt het gezichtje vol nieuwsgierigheid, levensvreugde en geluk. De kunstenaress Lin da Murray heeft deze momenten nu vastgelegd in een prachtig poppenportret!

Schattige vrolijkheid

De kleine "Noah" is vervaardigd van levensecht RealTouch®-vinyl. Dankzij een verborgen mechanisme reageert de kleine op uw aanraking: hij draait zijn hoofdje in uw richting en giechelt vrolijk. Het haar van "Noah" is zorgvuldig met de hand aangebracht en zijn roze gezichtje is handmatig beschilderd.

Exclusief bij The Ashton-Drake Galleries

De verzamelaarspop verschijnt exclusief bij The Ashton-Drake Galleries en is niet in de handel verkrijgbaar. **Verheug u op een babypop, die op u reageert en bestel de "Kleine Noah – overgelukkig" beter nog vandaag!**

*Met beweging
en giechelen!*

*Raak de kleine "Noah" aan en
hij draait giechelend zijn hoofdje*

AANRAKINGS-
ACTIEF

Deze pop is geen speelgoed, maar een hoogwaardig verzamelobject voor veeleisende verzamelaars. Iedere pop is een unicaat en kan licht afwijken van de afbeelding.

Het aanbod is beperkt –
reserveer daarom nog vandaag!

PERSOONLIJK REFERENTIE-NR.: 23139

Met 1-HEEL-JAAR-teruggeef-garantie

Tijdelijk beperkte aanbieding: Antwoord uiterlijk voor 6 december 2021

Ja, ik reserveer de kunstenaarspop
"Kleine Noah – overgelukkig"

A.u.b. gewenste betalingsmethode aankruisen (X):

- Ik betaal het totaal bedrag na ontvangst van de rekening
 Ik betaal in vijf gemakkelijke maandtermijnen

Naam/voornaam A.u.b. in blokletters invullen

Straat/huisnummer

Postcode/woonplaats

Telefoon (alleen voor nadere informatie)

Geboortedatum

E-mail (alleen voor afwikkeling bestelling)

Handtekening

Gegevensbescherming: Gedetailleerde informatie over gegevensbescherming is te vinden op www.bradfordexchange.nl/gegevensbescherming. Wij sturen u geen aanbiedingen van The Bradford Exchange per e-mail, telefoon of sms. U kunt uw contactvoorkeuren te allen tijde wijzigen, door via nevenstaand adres of telefoonnummer contact met ons op te nemen. Deel het ons a.u.b. via telefoon, e-mail of schriftelijk mee, als u geen aanbiedingen per brief wenst te ontvangen.

www.bradfordexchange.nl

Voor online bestelling
referentie-no: **23139**

S.v.p. opsturen naar: The Bradford Exchange Ltd.

Antwoordnummer 282 • 8200 VB Lelystad • klantenservice@bradfordexchange.nl

Telefoon: **010 80 80 97 8**

P N E K E T G A A R V P
 D Z W E M F E E S T R A
 A Z A L E A J D B O D E
 P L T R A A T S D O O R
 G H U F R I E S K V D L
 R E O N U R E V I V A L
 E J S R E V N N U N S I
 B D F U D B G N B T A R
 K E L I M E A C R Y L K
 B E K E R A M O U T I R
 O N E T D S P L E O C E
 U U O R T D Y O H N H T
 W P O T A S I P C E T E
 G J E S S L I M S N B M
 R R U E L K T S E O R K
 O E S W P E L W C G O U
 N B T E W R U U T A N R
 D U O G I R E L I U R D
 N S A P G A D H E S I E

In elke editie van *Ons* maakt u kans op een leuke prijs. Los de puzzel op, stuur uw oplossing naar de redactie en win het boek *Wat doen we met de spullen?*

De woorden zitten horizontaal, verticaal en diagonaal in alle richtingen in de puzzel verstopt. Ze kunnen elkaar ook overlappen. Zoek ze op en streep ze af. De overblijvende letters vormen achter elkaar gelezen de oplossing.

ACRYL	GEBOD	REBUS
ADHESIE	GEMIDDELDE	REVIVAL
AMUSE	GEWEST	ROESTKLEUR
AZALEA	GRUWEN	ROODSTAART
BEKER	HORDE	SCHEURBUIK
BENUL	JORDAAN	SECTIE
BERGPAD	KANIS	SOEPIKIP
BOUWGROND	KELIM	STROPDAS
DAGPAS	KLUIS	TONEN
DRUILERIG	KRILL	ULYSSES
DRUKMETER	LICHTBRON	VERSEJE
ESDORP	MAGNEETJE	VINGERTOP
FRIES	MEEUW	VRAAGTEKEN
FRUIT	NATUURWET	ZWEMFEEST

Puzzel mee en win!
 Een van de vijf exemplaren van het boek *Wat doen we met de spullen?* van Dick Wittenberg

Wie sterft, verdwijnt van de aardbodem. Wat achterblijft, zijn de spullen. Wat zeggen die spullen over ons? Toen de Brabantse Jo van Overdijk achttien jaar was, had ze minder dan vijftig bezittingen. Toen ze op negentigjarige leeftijd overleed, waren dat er meer dan tienduizend. Aan de hand van een doorsnee nalatenschap vertelt journalist Dick Wittenberg niet alleen een aangrijpende familiegeschiedenis, maar hij laat

ook zien hoe Nederland de afgelopen eeuw ingrijpend veranderde. Op pagina 44 van deze *Ons* kunt u meer lezen over dit boek en de schrijver!

Wat doen we met de spullen? Een portret van Nederland in één nalatenschap, Dick Wittenberg, uitgeverij De Correspondent, ISBN 9789083117683, € 22,50, te koop via alle (online) boekwinkels

Stuur de oplossing van de puzzel, uw naam, adres en telefoonnummer vóór 19 november 2021 naar: Redactie *Ons*, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch. Of mail naar: puzzelpagina@kbo-brabant.nl en vermeld als onderwerp 'puzzel Ons 11'.

Winnaars puzzel Ons 9
 De oplossing van de puzzel was: **belastingen**. De winnaars van het boek *Oud - Ieder wil het worden - Niemand wil het zijn* zijn:

- M. Kwant-Blonk,
 - R. van de Ven,
 - A. van der Ven-van de Pol,
 - M. van Vroenhoven en
 - A. Wijnen
- Hartelijk gefeliciteerd!

Het vakantiegevoel...

zodra u de deur uitstapt

Met Schiphol Travel Taxi begint uw vliegreis op de drempel van uw eigen deur. Waar u ook woont, wanneer u wilt. Geen gesjouw met koffers of afhankelijk zijn van wegbrengers en afhalers. Op de avond voor vertrek wordt uw ophaaltijd bevestigd.

Reserveren:

Via uw ANVR reisbureau, Schiphol.nl of bel met 0900-8876 (€ 0,10 p/min.)

schiphol.nl/traveltaxi

Schiphol Travel Taxi

- Geen gesleep met koffers;
- Vanaf uw deur tot aan de vertrekhal en retour;
- 24 uur per dag, 7 dagen per week;
- Door heel Nederland;
- Gegarandeerde beschikbaarheid;

Schiphol Business Taxi

- Snel met een luxe taxi van en naar de luchthaven voor een zakelijke trip;
- Op tijd en vóór de vertrekhal uitstappen zodat u direct kunt inchecken;
- Last minute reserveren mogelijk, géén wachttijden;
- Additionele services, zoals begeleiding van en naar de gate mogelijk.

Schiphol

Welcome to Amsterdam Airport

WAAIJENBERG
MOBILITEIT

Inruil van uw auto mogelijk!

Taxatie, demonstratie en service/ reparatie bij u aan huis!

Wiltonstraat 26
3905 KW Veenendaal
Tel: 0318 - 51 12 51

Keienbergweg 48
1101 GC Amsterdam Z.O.
Tel: 020 - 691 76 49

De Savornin Lohmanplein 3a
2566 AA Den Haag
Tel: 070 - 325 65 05

waaijenberg.com

Rijden ZONDER (auto)rijbewijs vanaf € 199,- per maand*

* Private lease bedrag excl. verzekering

Brommobiel rijbewijs AM | Canta rijbewijs B

Goed verzekerd met VGZ Zorgt

Samen met KBO-Brabant heeft VGZ voor u een zorgverzekering met veel vergoedingen. **VGZ Zorgt**. Zo bent u goed verzekerd. U ontvangt, naast korting en een lidmaatschapsvergoeding:

- ✓ Tot 32 behandelingen fysiotherapie
- ✓ Tot 25 dagen vervangende mantelzorg en tot € 1000 voor een mantelzorgmakelaar
- ✓ Tot € 700 voor cursussen, zoals omgaan met een aandoening of slaaptraining
- ✓ Tot € 25 vergoeding voor het lidmaatschap van een ledenorganisatie
- ✓ Praktische **Palliatieve Box** voor de zorg van een naaste

Samen voor een gezonder Nederland. Elke dag weer.

Door goed voor uzelf te zorgen, voelt u zich gezonder. Dat is goed voor u én de mensen om u heen. Zo zorgen we samen voor een gezonder Nederland. En houden we de zorg toegankelijk en betaalbaar.

Meer weten?
[vgz.nl/
kbo-brabant](https://vgz.nl/kbo-brabant)

Hoe kan het voor zo'n prijs?

5 dagen eten, drinken, slapen en entertainment. Alles-inclusief!

NIEUW
 Enjoyhotel
 in Duitsland!

Enjoyhotel am Rhein 4

5 DAGEN VANAF
€ 219,95
 p.p.

Enjoyhotel Marleen 3

5 DAGEN VANAF
€ 189,95
 p.p.

Sauerland Enjoy Alpin Hotel 2

5 DAGEN VANAF
€ 199,95
 p.p.

Enjoy Schlosshotel Sophia 1

5 DAGEN VANAF
€ 189,95
 p.p.

Enjoyhotel Zur Krone 6

5 DAGEN VANAF
€ 189,95
 p.p.

Enjoy Weinhof Veldenz 8

5 DAGEN VANAF
€ 189,95
 p.p.

Enjoy Eifelhotel Daun 10

5 DAGEN VANAF
€ 219,95
 p.p.

Enjoyhotel Lanaken 12

5 DAGEN VANAF
€ 239,95
 p.p.

Enjoyhotel Ruighe Venne 16

5 DAGEN VANAF
€ 239,95
 p.p.

Enjoyhotel Hof van Twente 15

5 DAGEN VANAF
€ 239,95
 p.p.

Enjoyhotel Riche 14

5 DAGEN VANAF
€ 239,95
 p.p.

Enjoy Berghotel Vue 13

5 DAGEN VANAF
€ 249,95
 p.p.

Enjoy Rathaushotels 20

5- OF 6-DAGSE ALLES-INCLUSIEF
**WEIHNACHTSMARKT
 ARRANGEMENT**
 VANAF SLECHTS
€ 239,95
 p.p.

Enjoyhotel Harz 19

5 DAGEN VANAF
€ 199,95
 p.p.

Enjoyhotel Spoorzicht & SPA 18

5 DAGEN VANAF
€ 259,95
 p.p.

Enjoyhotel de Kruishoeve 17

5 DAGEN VANAF
€ 279,95
 p.p.

Inbegrepen bij uw 5-daagse alles-inclusief vakantie:

- ✓ Ontvangst met warme lunch of koffie met gebak
- ✓ 4 x Overnachting met uitgebreid "Enjoy" ontbijtbuffet
- ✓ 4 x Warme lunch of lunchpakket
- ✓ 4 x Driegangenkeuze menu
- ✓ Koffiecorner: koffie en thee gehele dag GRATIS
- ✓ Dagelijks alle drankjes van 17:00 t/m 24:00 GRATIS
- ✓ Bieren, wijnen, fris- en vruchtendranken, jeneveris en apfelkorn
- ✓ Avondvullende entertainment programma's
- ✓ Hierbij wordt regelmatig een bittergarnituur geserveerd
- ✓ GRATIS div. auto-, fiets- en wandelroutes en een lunchpakket
- ✓ GRATIS uitstapjesboekje t.w.v. €6,95 en gebruik infotheek

De vanaf prijs is de laagste prijs voor een bepaalde aankomstdatum. Prijzen variëren per aankomstdatum.
 Kijk voor actuele aankomstdata en prijzen op:

www.enjoyhotels.nl/ons of bel **020 - 225 48 84**

Alle fouten voorbehouden en exclusief eventuele toeristenbijdrage.
 Enjoy garantie: kosteloos omboeken bij negatief corona reisadvies!